

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Інститут української мови Національної академії наук України
Освітня програма	27149 Українська мова
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	035 Філологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	3620
Повна назва ЗВО	Інститут української мови Національної академії наук України
Ідентифікаційний код ЗВО	21569266
ПІБ керівника ЗВО	Гриценко Павло Юхимович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/3620>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	27149
Назва ОП	Українська мова
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Відповідальними за реалізацію освітньої програми є всі структурні підрозділи (наукові відділи) ІУМ НАНУ: діалектології; граматики та наукової термінології; лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики; історії української мови та ономастики; стилістики, культури мови та соціолінгвістики.
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	<i>відсутня</i>
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	Вулиця М. Грушевського, 4, м. Київ-1, Україна, 01001
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	відсутня
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	25944
ПІБ гаранта ОП	Гриценко Павло Юхимович
Посада гаранта ОП	Директор
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	P.Hrytsenko@nas.gov.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(044)-278-53-27
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(044)-279-18-85

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-наукова програма (далі – ОНП) підготовки докторів філософії третього рівня вищої освіти в Інституті української мови Національної академії наук України (далі – ІУМ НАНУ) зі спеціальності 035 Філологія у галузі знань 03 Гуманітарні науки розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»; «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187); «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення в Європейському просторі вищої освіти» від 14–15.05.2015 р. і запроваджена 2016 року (рішенням вченої ради ІУМ НАНУ, протокол № 7 від 31.05.2016 р.) з отриманням ліцензії на провадження освітньої діяльності. Із 2019 р. ІУМ НАНУ розширив провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти шляхом збільшення ліцензованого обсягу. До запровадження ОНП 035 Філологія ІУМ НАНУ здійснював підготовку кандидатів філологічних наук.

Проектна група ОНП: д. філол. н., проф. Гриценко П. Ю. (гарант освітньо-наукової програми; директор ІУМ НАНУ); чл.-кор. НАН України, д. філол. н., проф. Єрмоленко С. Я. (завідувач відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики); д. філол. н., проф. Городенська К. Г. (завідувач відділу граматики та наукової термінології). У підготуванні ОНП розробники враховували «Концепцію розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 роки» (постанова Президії НАН України від 07.05.2014 р. № 107), власний багаторічний досвід підготовки аспірантів та здобувачів наукового ступеня, побажання аспірантів, регіональну специфіку (насамперед під час затвердження тематики для досліджень аспірантів), кадровий потенціал, досвід академічної співпраці у межах України та за кордоном.

У навчання аспірантів на початку 2020 р. внесено зміни до Робочих програм навчальних дисциплін у зв'язку з оптимізацією навчального процесу з урахуванням пропозицій науковців ІУМ НАНУ та аспірантів (на підставі результатів діалогу, бесід-опитування тощо).

ОНП ІУМ НАНУ включає 47 кредитів ECTS, на її основі розроблено навчальний план підготовки, робочі програми з навчальних дисциплін та індивідуальні плани аспірантів. Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки передбачає складання іспитів та заліків зі спеціальності 035 Філологія. Перелік теоретичних питань та практичних завдань, що винесено на іспит, складається на основі ОНП, затвердженої вченою радою ІУМ НАНУ за спеціальністю та відповідає вимогам законодавства. Нормативною формою атестації є прилюдний захист результатів науково-дослідницької роботи, представлених у вигляді дисертації.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2020 - 2021	2	2	0
2 курс	2019 - 2020	5	5	0
3 курс	2018 - 2019	1	0	0
4 курс	2017 - 2018	2	1	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	програми відсутні
другий (магістерський) рівень	програми відсутні
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	27149 Українська мова

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про

самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	1111	417
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	0	0
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	1111	417
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА.pdf</i>	y4gHYG/+NoOzV5oRbFaunomXQsMXbGgzK2ZAakTYFI=
Навчальний план за ОП	<i>навчальний план.pdf</i>	YG81zHXcIdYVmnxsaxnk7XjIW7IYgRmtTeRtB8rdAbM=

1. Проектування та цілі освітньої програми**Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?**

Мета ОНП – забезпечення на основі ступеня магістра підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі гуманітарних наук (філологія) через здобуття аспірантами компетентностей, достатніх для виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а також підтримка аспірантів під час їхньої підготовки та захисту дисертації. Особливістю ОНП є також склад групи забезпечення – це науковці, чий дослідження стосуються широкого кола актуальних питань філологічної науки. Програма орієнтує на розширення та поглиблення теоретико-методологічних та науково-методичних основ розвитку лінгвістики, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень в сфері філології та орієнтує на співробітництво із закладами системи Міністерства освіти і науки України, закордонними науковими установами та навчальними закладами.

За своїм змістом ОНП ІУМ НАНУ є підґрунтям для формування у майбутньому не тільки нових перспективних кадрів, а й виявлення основ для закладання нових проблем дальшого дослідження україністики (відповідно до Постанови Президії НАН України від 19.12.2018 р. № 339 про «Порядок формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України» (<http://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-181219-339-1.pdf>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОНП розроблено відповідно до «Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 роки» (постанова Президії НАН України від 07.05.2014 р № 107) (<http://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-131225-187-1.pdf>) та «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>).

Цілі ОНП відповідають Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 роки» (постанова Президії НАН України від 07.05.2014 р № 107), базові положення якої визначають основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень ІУМ НАНУ. Формування місії має на меті не тільки привести її у відповідність до визначальних викликів сучасності, але й залучити до її розроблення широке коло науковців ІУМ НАНУ. ОНП зі спеціальності 035 Філологія готує фахівців, які здатні брати активну участь у діяльності Інституту, ефективно працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі філології (україністики), проявляти лідерство та автономність під час їх реалізації, діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів), самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну своїх наукових досліджень та ухвалення експертних рішень.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

ОНП було започатковано у 2016 році (випуск – 2020 р.). Проектна група і група забезпечення вивчає побажання здобувачів освіти, висловлювані під час усних бесід та анонімних опитувань; на необхідності вивчати динаміку запитів аспірантів щодо змісту, форм та мети їхньої наукової підготовки наголошено на засіданнях Ученої ради Інституту.

- роботодавці

Основним роботодавцем для випускників аспірантури є ІУМ НАНУ. Випускники аспірантури – основний кадровий потенціал для розширення складу наукових відділів Інституту. Оскільки ІУМ НАНУ є основним в Україні координаційним центром, який досліджує функціонування та розвиток української мови, визначає основні напрями досліджень, тому заздалегідь враховано інтереси ІУМ НАНУ.

Потенційними роботодавцями є також інші наукові установи НАНУ та ЗВО. Тому під час розроблення ОНП враховано інтереси провідних ЗВО, їхні пропозиції, висловлені під час творчих зустрічей, засідань Наукової ради “Українська мова”, засідань спеціалізованої вченої ради Інституту Д 26.173.01 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) філологічних наук, круглих столах, наукових конференціях тощо.

- академічна спільнота

Цілі та програмні результати навчання ОНП, передбачені у циклах загальної та професійної підготовки, відповідають інтересам наукових підрозділів ІУМ НАНУ. Під час розроблення ОНП враховано інтереси ІУМ НАНУ як провідної наукової установи, стратегічні цілі розвитку та завдання, перспективний план розвитку наукових напрямів ІУМ НАНУ та досвід наукової діяльності працівників, отриманий під час виконання міжнародних проєктів, грантів, участі в роботі міжнародних комісій при Міжнародному комітеті славистів (далі – МКС) та міжнародних конференціях. Враховано й інтереси зарубіжних колег – представників академічної спільноти Інституту славистики ПАН (Польща), Інституту чеської мови ЧАН, Інституту болгарської мови БАН, Інституту словацької мови, Інституту сербської мови САНУ, Університету ім. В. Палацького в Оломоуці, Гісенського університету імені Юстуса Лібіга (Німеччина), Брнеського університету імені Масарика та ін. – щодо інформаційного й кадрового забезпечення співпраці в галузі слов'янської філології.

- інші стейкхолдери

Інститут урахував досвід тісної співпраці з провідними ЗВО, зокрема й науковими центрами, створеними за координації ІУМ НАНУ, представники яких висловлювали пропозиції щодо ОНП під час творчих зустрічей, майстер-класів, круглих столів тощо.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Аналіз розвитку сучасних наукових досліджень засвідчує потребу переосмислення мети, форм і методів здійснення наукової діяльності. Цілі та результати навчання за цією ОНП відображають сучасні тенденції розвитку науки та освітньої діяльності. Моніторинг ринку праці та освітніх послуг засвідчує, що підготовка докторів філософії повинна бути орієнтована на: здійснення актуальних висококваліфікованих досліджень, які відображають особливо важливу тематику і проблематику вітчизняної та міжнародної академічної науки; здійснення міждисциплінарних досліджень, що відповідає загальним тенденціям розвитку сучасної гуманітаристики загалом і філології зокрема; освоєння сучасних цифрових, дистанційних методів навчання. Урахування зазначених тенденцій можливе завдяки варіативному складнику навчального плану ОНП 035 Філологія, що дає змогу аспірантам не тільки набувати глибоких знань із наукової спеціалізації, але й отримувати додаткові компетентності із суміжних наукових напрямів, розвинути мовні та комунікаційні навички під час навчання, розширити свої професійні можливості в академічній та освітній спільноті.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

ОНП 035 Філологія з підготовки докторів філософії ІУМ НАНУ входить до галузі знань 03 Гуманітарні науки й забезпечує професійну підготовку аспірантів зі спеціальною увагою до інноваційної науково-дослідної діяльності та готовності до провадження викладацької і наукової діяльності у закладах вищої освіти та академічних установах. Цілі та програмні результати навчання на ОНП спрямовані на підготовку фахівців, які були б задіяні в масштабній реформі вищої школи та наукових установ України, що розпочалася в 2017 р. і триває досі, оновленню кадрового потенціалу закладів вищої освіти, установ НАН України – як у Києві, де відкрита ОНП 035 Філологія, так і в будь-якому регіоні України.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей та програмованих результатів ОНП 035 Філологія, складання навчального плану та підготовки інших аспектів втілення програми вивчено і використано досвід аналогічних вітчизняних програм НАН України, багатолітній досвід ІУМ НАНУ у підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації – кандидатів і докторів наук, досвід співпраці з провідними ЗВО України. Так, багатолітня співпраця розробників ОНП з кафедрою

української мови та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка забезпечила створення лінгвістичного порталу mova.info; разом з Інститутом славістики ПАН у Варшаві створено український модуль бази світового славістичного мовознавства iSybislaw; з колективами укладачів сайтів r2u.org.ua, mova.history.org.ua, ulif.org.ua забезпечено тяглість вищої освіти з ОПП «Українська мова» й «Прикладна комп'ютерна лінгвістика та англійська мова», а також уможливлено доступ до сучасних вітчизняних та зарубіжних славістичних комп'ютерних продуктів. Водночас враховано досвід співпраці ІУМ НАНУ з Київськ. ун-ом ім. Б. Грінченка, Нац. пед. ун-ом ім. М.П. Драгоманова, Східноєвропейським нац. ун-ом ім. Лесі Українки, Черкаськ. нац. ун-ом ім. Б. Хмельницького та іншими ЗВО України.

Цілі та програмні результати навчання узгоджено на рівні окремих навчальних дисциплін, уведених до ОНП, та з обсягами кредитів ЄКТС, форм атестації, звітності тощо

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія третього освітньо-наукового кваліфікаційного рівня вищої освіти нині відсутній.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

ОНП ІУМ готує здобувачів до дослідницької діяльності через набуття ними компетентностей відповідно до 9 рівня Національної рамки кваліфікацій. Програмні результати навчання, що забезпечені науковими дисциплінами ОНП, сприяють формуванню інтегральної компетентності третього рівня освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми професійної дослідницько-інноваційної діяльності в галузі мовознавства, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Основний вектор реалізації ОНП установи зосереджено на двох базових складниках: загальному (дослідження: історії, становлення та функціонування мови і норм активної структури мови в різні періоди розвитку української мови; української діалектної мови в її сучасному стані та ретроспективі; відношення українського діалектного континууму до інших слов'янських і суміжних неслов'янських мов; основних загальнотеоретичних та прикладних питань ономастики; генези та історії онімних одиниць; структури граматичної системи української літературної мови, одиниць та категорій її підсистем – словотвірної, морфологічної та синтаксичної; стилістичних функцій структурних одиниць мови, системи усних і писемних різновидів функціональних стилів; ідіостилю; структури різних типів одиниць системи мови та тексту із застосуванням методів, методик та прийомів структурної і математичної лінгвістики та ін.) і спеціальному (дослідження: походження української мови, виникнення і формування літературної мови та етапів її розвитку; будова й функціонування структурних рівнів української мови; основних тенденції розвитку норм та стилів української мови; джерел вивчення історії української мови та засад видання українських пам'яток; історії правопису та правописних норм української мови; системи діалектної мови в її сучасному стані; діалектного членування українськомовного простору; фонетичного, акцентного, лексичного, граматичного, синтаксичного рівнів діалектної мови; зв'язки з іншими діалектними мовами (поза Україною); сучасної української ономастики та основних класів онімів; динаміки частинимовних і нечастинимовних класів одиниць на тлі розвитку граматичного ладу української літературної мови; історіософії та історіографії функціональних стилів; диференційних ознак усних і писемних різновидів функціональних стилів; структурних методів аналізу та синтезу одиниць системи мови та тексту; моделювання мовних об'єктів і процесів за допомогою структурних методів; мовної ситуації в Україні; особливостей функціонування української мови як державної в різних ареалах її поширення; соціальної диференціації мови; соціальних чинників, що визначають розвиток мови й її суспільну природу, взаємодію з іншими мовами, зв'язок мови з культурою народу та ін.).

Саме тому ОНП орієнтує аспірантів вищої освіти на розширення та поглиблення теоретико-методологічних та науково-методичних основ розвитку лінгвістики.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

47

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

35

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

12

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності

(спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

ОНП 035 Філологія ІУМ НАНУ за тематикою наукових досліджень відповідає предметній сфері 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія.

ОНП орієнтує на розширення та поглиблення теоретико-методологічних та науково-методичних основ розвитку лінгвістики, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень в сфері філології.

Цикл навчальних дисциплін професійної підготовки, зокрема «Історія української мови», «Граматика і стилістика української усної та писемної мовної практики», «Діалектологія та ономастика», а також навчальні дисципліни за вільним вибором аспіранта – «Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика», «Сучасне українське термінознавство», «Соціолінгвістика», «Лінгвістична географія», «Актуальні проблеми лексикології», «Фразеологія», «Лексикографія» – сфокусовані на дослідженні й вивченні історії, становлення та функціонування мовних одиниць і норм активної структури мови в різні періоди розвитку української мови; української діалектної мови на сучасному етапі розвитку та в ретроспективі; відношення українського діалектного континууму до інших слов'янських і суміжних неслов'янських діалектів; основних загальнотеоретичних та прикладних питань ономастики; генези та історії онімних одиниць; структури граматичної системи української літературної мови, одиниць та категорій її підсистем; стилістичних функцій структурних одиниць мови, системи усних і писемних різновидів функціональних стилів; основних проблем сучасної української соціолінгвістики; функціонування української мови як державної; функціонування мов національних меншин; українського термінознавства; теорії й практики термінографії; сучасної української лексикології й фразеології; лексикографічної теорії й практики. Цикл загальної підготовки, що охоплює навчальні дисципліни «Іноземна мова», «Філософія», «Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень», орієнтований на отримання знання іноземної мови на рівні, достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміння фахових наукових та професійних текстів, уміння та навички спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищі; знання методів наукових досліджень та вміння їх застосувати; уміння розшукувати, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати отриману інформацію (наукові статті, науково-аналітичні матеріали, бази даних тощо); знання теорії й розуміння методології системного аналізу, принципів застосування системного підходу у лінгвістичних дослідженнях.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Формування індивідуальної освітньої підготовки аспірантів відбувається з урахуванням їхніх інтересів і потреб, зокрема через реалізацію права на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених ОНП та навчальним планом. Окрім того, засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися в межах реалізації права на академічну мобільність – на базі інших ЗВО (наукових установ) України та на підставі міжнародних договорів про співпрацю, міжнародних наукових проєктів, договорів про співпрацю між вітчизняними ЗВО (науковими установами). Аспіранти мають право брати участь в організуванні освітнього процесу задля якісного його забезпечення, зокрема вносити пропозиції щодо змін освітніх складників ОНП (за результатами усного спілкування (бесід з аспірантами); пitalьника).

Аспірантам надано доступ до вітчизняних і закордонних наукових видань, наукових інтернет-ресурсів, наукових бібліотек, архівів, картотек, інформаційних фондів. Аспіранти мають право відвідувати і брати безпосередню участь у наукових заходах ІУМ НАНУ: конференціях, круглих столах, слухати майстер-класи провідних фахівців, а також у роботі Ради молодих учених ІУМ НАНУ (<https://iul-nasu.org.ua/rady-komitety-komisiyi/rada-molodyh-uchenyh.html>). Аспірантам надано можливість публікувати результати своїх досліджень на сторінках наукових видань ІУМ НАНУ (<https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/>; <https://ks.iul-nasu.org.ua/>; <https://termvisnyk.iul-nasu.org.ua/> та ін.).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

ОНП містить навчальні дисципліни за вільним вибором аспіранта в обсязі 12 кредитів ЄКТС, що становить 25,5% навчального навантаження (відповідно до Закону України «Про вищу освіту»). Для вільного вибору аспіранта запропоновано такі навчальні дисципліни: «Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика», «Сучасне українське термінознавство», «Соціолінгвістика», «Лінгвістична географія», «Лексикографія», «Фразеологія», «Актуальні проблеми лексикології». Із сімох навчальних дисциплін, що мають однакову кількість кредитів ЄКТС (по 3 кредити ЄКТС), аспірант вибирає чотири дисципліни, загальним обсягом – 12 кредитів ЄКТС. Вибір навчальних дисциплін передбачено навчальним планом Інституту в четвертому семестрі. До початку другого року навчання аспірант має право обрати «дисципліну за вільним вибором аспіранта» з переліку навчальних дисциплін, що їх запропоновано в навчальному плані Інституту і які пов'язані з тематикою дисертаційної праці аспіранта (здобувача). Обираючи ту чи ту дисципліну, аспірант має право вільного доступу до робочої навчальної програми відповідної дисципліни для ознайомлення. Обрані дисципліни аспірант (здобувач) відображає в індивідуальному навчальному плані. Аспіранти (здобувачі) мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонують інші ЗВО (наукові установи) і які пов'язані з тематикою дисертаційної праці відповідно до угод про співпрацю з іншими установами, які провадять освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні. Право аспіранта на вільний вибір навчальних дисциплін визначено Законом України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII (п. 15 ст. 62), Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (п. 26), врегульовано «Положенням про аспірантуру й докторантуру Інституту української мови Національної академії наук України» (<https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Polozhennya-pro-aspiranturu-j-doktoranturu-2019.pdf>), «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

У навчальному плані передбачено навчально-педагогічну практику (6 кредитів ЄКТС), яка є складником комплексної підготовки аспіранта до науково-педагогічної діяльності. У програмі передбачено два модулі – I. Педагогіка вищої школи (охоплює два змістових модулі (4 кредити ЄКТС): «Особливості процесу навчання у вищому навчальному закладі»; «Сучасні освітні технології навчання та оцінювання»); II. Практичні аспекти навчального процесу у ВНЗ (змістовий модуль «Виробнича практика» (обсяг – 2 кредити ЄКТС). Таке планування та його реалізація вможливають якісну психолого-педагогічну підготовку аспірантів до професійної викладацької діяльності: оволодіння інноваційними формами, методами і засобами організації навчально-виховного процесу в умовах ЗВО, оволодіння педагогічними технологіями, закріплення умінь наукового дослідження в конкретній професійній діяльності, адаптації й утвердження в доцільності обраної професії, формування соціальної мотивації подальшої навчально-педагогічної діяльності.

ОНП передбачає також наукову практику, зокрема участь у міжнародних та державних проєктах, програмах та грантах, які відповідають тематиці науково-дослідної роботи аспіранта. Аспіранти беруть участь у міжнародних конференціях, наукових лінгвістичних семінарах, засіданнях Ради молодих учених ІУМ НАНУ, готують статті, тези (публікують їх), а також рецензують доповіді молодих учених (виголошені на засіданні Ради молодих учених ІУМ), що відбито в індивідуальних планах та звітах аспірантів.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Формування соціальних навичок аспірантів відбувається під час вивчення навчальних дисциплін («Іноземна мова», «Філософія», «Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень» та ін.) та проходження навчально-педагогічної та наукової практик (участь у підготовці та проведенні наукових заходів, виступи на конференціях, семінарах, круглих столах; написання статей, рецензій, презентація результатів наукової діяльності). Оволодіння аспірантом (здобувачем) соціальними навичками, які забезпечать ефективність спілкування та взаємодії, передбачено загальними компетентностями, зокрема це: здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів; критичний аналіз і оцінка сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей; набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування знань та компетентностей у широкому діапазоні можливих місць роботи; здатність проєктувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема міждисциплінарні; здатність планувати і розв'язувати завдання власного професійного і особистісного розвитку; здатність виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера; навички, що демонструють здатність до врахування строгих вимог дисципліни, планування та управління часу; здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні технічні терміни; навички викладання; дотримання етичних принципів з погляду професійної чесності та порядності.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Затвердженого професійного стандарту зі спеціальності 035 Філологія для третього рівня вищої освіти поки немає.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Самостійна робота аспіранта є однією з форм організації освітнього процесу та видів навчальних занять відповідно до ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг самостійної роботи аспіранта з кожної навчальної дисципліни регламентує навчальний план і становить 2/3 загального обсягу навчального часу аспіранта, відведеного для вивчення дисципліни, а її зміст визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та рекомендаціями викладача. Концептуальними засадами організування самостійної роботи аспірантів (здобувачів) є: перехід від інформативного навчання до навчання, спрямованого на досягнення конкретних практичних результатів, залучення аспірантів (здобувачів) до активної творчої роботи; переорієнтування аспіранта (здобувача) з пасивного використання знань до активного; формувати соціально активну, творчо самостійну особистість, науковця, з професійною та соціальною мобільністю, здатної до саморозвитку, групової роботи, самонавчання, наукової діяльності, комплексного розв'язування практичних завдань.

Особливості організування самостійної роботи аспіранта визначено «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» ІУМ НАНУ (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

В ІУМ НАНУ дуальна форма освіти не впроваджена.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://iul-nasu.org.ua/aspirantura/zagalni-polozhennya.html>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Складником мети ОНП є забезпечення на основі ступеня магістра підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі гуманітарних наук (філологія).

Інформація про «Правила прийому до аспірантури та докторантури Інституту української мови НАН України» є на сайті ІУМ (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/pravyula-2021.pdf>).

Для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії приймаються особи, які здобули ступінь магістра (ОКР спеціаліста).

Вступні випробування до аспірантури ІУМ НАНУ:

- вступний іспит зі спеціальності (філологія);
- вступний іспит з іноземної мови (в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).

Дійсні сертифікати тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікат Cambridge English Language Assessment прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

Програму вступного іспиту зі спеціальності розміщено на сайті ІУМ (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/programa.pdf>).

Вступники, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в дипломі магістра (спеціаліста), відповідно до «Положення про аспірантуру й докторантуру Інституту української мови Національної академії наук України» (п. 19) попередньо складають додаткові вступні випробування (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-aspiranturu-y-doktoranturu.pdf>).

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання врегульовано такими документами:

Постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (п. 28);

«Положенням про аспірантуру й докторантуру ІУМ НАНУ» (п. 27);

Постановою КМУ від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність»;

«Положенням про порядок реалізації учасниками освітнього процесу ІУМ НАНУ права на академічну мобільність» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-prava-na-akademichnu-mobilnist.pdf>);

«Конвенцією про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні» (м. Ліссабон, 11.04.1997 р.);

«Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в ІУМ НАНУ, а також надання їм академічної відпустки» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-poriadok-vidrakhuvannia-pereryvannia-navchannia-ponovlennia-perevedennia-osib.pdf>);

Наказом МОН № 504 від 05.05.2015 р. «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0614-15>);

Розпорядженням Президії НАН України № 328 від 30.05.2016 р. «Про забезпечення виконання в НАН України освітньої складової освітньо-наукової програми аспірантури з загальнонаукових філософських та мовних компетентностей»

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

За час реалізації ОНП (з 2016 р.) відповідно до Розпорядження Президії НАН України № 328 від 30.05.2016 р. «Про забезпечення виконання в НАН України освітньої складової освітньо-наукової програми аспірантури з загальнонаукових філософських та мовних компетентностей» аспіранти першого року навчання відповідно до навчального плану набували мовних і загальнонаукових (філософських) компетентностей відповідно в Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (Іноземна мова) та Центрі гуманітарної освіти НАН України (Філософія).

Інших випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО (наукових установах), не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Порядок та процедуру визнання результатів навчання, які аспірант отримав у неформальній освіті, визначено «Положенням про порядок визнання в Інституті української мови НАН України результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia.pdf>).

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових

установах)» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-p#Text>), «Положення про аспірантуру й докторантуру Інституту української мови Національної академії наук України» (<https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Polozhennya-pro-aspiranturu-j-doktoranturu-2019.pdf>) аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом TOEFL, або International English Language Testing System, або Cambridge English Language Assessment, на рівні C1, має право: на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП як таких, що виконані у повному обсязі; на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

За час реалізації ОНП (з 2016 р.) інших випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Досягненню програмних результатів навчання сприяють такі форми і методи навчання, як науковий семінар, дискусія, лекція, семінар, презентації, майстер-класи, тестування та ін.; використання таких методів стимулювання й мотивації навчальної діяльності, як залучення аспірантів до наукових заходів (конференцій, читань, семінарів) з проблематики наукової дисципліни, участь аспірантів в обговоренні наукових праць з проблематики навчальної дисципліни та ін. Індивідуальний підхід до наукової підготовки здобувача передбачає підготування наукових статей, тез, доповідей (зокрема й іноземними мовами), участь у конференціях, круглих столах та ін. наукових заходах. В індивідуальному плані підготовки здобувача також зафіксовано (із зазначенням термінів виконання й форм контролю): добирання фахової літератури, систематизація й узагальнення опрацьованого матеріалу, особливості методологічних пошуків, огляди джерел; робота із веб-ресурсами та ін. Усі форми і методи навчання й викладання (як і форми контролю знань, досягнення програмних результатів навчання) на ОНП зафіксовано в робочих програмах окремих дисциплін; форми організування освітнього процесу та види навчальних занять описано в «Положенні про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентрований підхід до організації освітнього процесу в ІУМ НАНУ передбачає надання аспірантам можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії через реалізацію права на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених ОНП та навчальним планом; реалізації права на академічну мобільність – засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі інших ЗВО (наукових установ); аспірантам забезпечено можливість брати участь у міжнародних наукових проектах. У такий спосіб відбувається заохочення аспірантів як автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу.

Поєднання традиційних (лекція, семінар) форм і методів (пояснення, розповідь тощо) і нетрадиційних форм (лекція-конференція, лекція-діалог) і методів (навчальна й наукова дискусія) навчання і викладання максимально розраховані на розвиток пізнавальної діяльності аспіранта, формування тріади знання-уміння-навички, а також зорієнтовані на стимулювання обов'язку й відповідальності в навчанні. Такий підхід, за результатами опитування аспірантів, оптимальний і їх цілком задовольняє.

Навчання фактично є персоналізованим (кількість аспірантів у групах – від одного до п'яти) з індивідуальним підходом до кожного, що забезпечує повне врахування особистості молодого науковця, його наукових зацікавлень. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти ІУМ НАНУ, зокрема щодо можливостей вибору дисциплін, форм і методів навчання й викладання є високим (за результатами проведеного опитування 100%).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (п. 3, ч. 1, ст. 1) реалізація ОНП 035 Філологія в ІУМ НАНУ здійснюється на принципах академічної свободи.

Академічна свобода аспірантів забезпечується можливостями формування індивідуальної освітньої траєкторії; участі в наукових заходах ІУМ НАНУ, інших вітчизняних та іноземних ЗВО (наукових установ); можливістю брати участь у програмах академічної мобільності; активною участю в роботі Ради молодих учених ІУМ НАНУ (виступи з доповідями, рецензування доповідей, наукові дискусії та ін.); вибору наукового керівника з відповідними науковими інтересами, тематики дослідження, його методології.

Передбачена варіативність методів навчання і викладання, що відповідає принципу академічної свободи.

Викладання дисциплін здійснюється за авторським робочими програмами навчальних дисциплін, сформованими відповідно до цілей ОНП, скерованих на досягнення програмних результатів навчання та з урахуванням найбільш

доцільних форм і методів викладання, навчання та контролю отриманих знань. Інтерактивні методи навчання заохочують творчий підхід аспірантів до наукових досліджень, забезпечують їхню активну позицію і свободу висловлювань у дискусіях у межах правил академічної поведінки. Навчання є доброзичливим спілкуванням старших і молодших колег.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Загальна інформація про освітню діяльність за ОНП надається здобувачам від початку вступної кампанії до аспірантури. Інформація щодо змісту, структури, мети вивчення освітніх компонентів ОНП, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах ОК надається аспірантам на першому занятті з кожної дисципліни. Порядок та критерії оцінювання знань аспірантів відображені в окремих положеннях, зокрема Положенні про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України, Положенні про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України, також в робочих програмах навчальних дисциплін й доводяться до відома здобувачів на початку навчання. Аспіранти мають вільний доступ до інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання ОНП, зокрема через розміщення необхідної інформації на сайті ІУМ НАНУ (<https://iul-nasu.org.ua/aspirantura/zagalni-polozhennya.html>).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Тематика і проблематика індивідуальних досліджень здобувачів вищої освіти корелює з тематикою наукових досліджень відділів ІУМ НАНУ. Аспіранти беруть участь у наукових семінарах, круглих столах, участь в обговоренні наукових праць із проблематики індивідуального дослідження здобувача або з проблематики навчальної дисципліни; у міжнародних проєктах, які виконують науковці відповідного відділу (напр.: участь аспірантів у міжнародних наукових проєктах «Бі- та мультилінгвізм: між інтенсифікацією і розв'язанням мовного конфлікту. Етнолінгвістичні конфлікти, мовна політика і контактні ситуації в Україні та Росії» та «Лексичні, словотвірні та фразеологічні інновації в сучасних слов'янських мовах»; аспіранти, які досліджують проблеми соціолінгвістичного напрямку (Н. Р. Матвеева та М. А. Бовсуновська), увійшли до відповідної наукової групи в ІУМ НАНУ (працювали як виконавці міжнародного наукового проєкту), користуються ресурсами, що є у відділі (електронні бази даних), і водночас поповнюють ці бази даних (у межах планової теми відділу «Територіальні та соціокультурні умови функціонування української мови» (0116U002437)). Аспіранти презентують результати своїх досліджень на засіданнях Ради молодих учених (напр., із науковими доповідями виступали: А. С. Синиця на тему «Літературні джерела прецедентності»; Ю. О. Вознюк на тему «Способи неосемантизації української лексики»; М. М. Вергальок виступила рецензентом доповіді аспірантки М. В. Зарінової); у межах наукових лінгвістичних семінарів, організованих РМУ спільно із науковими відділами, виступали Н. Р. Матвеева та М. А. Бовсуновська). Результати навчання за ОНП здобувачі мають можливість представляти в наукових виданнях ІУМ НАНУ: (напр., у науково-теоретичному журналі «Українська мова»: М. М. Вергальок «Біблійні фраземи в сучасному тексті та спеціалізованих словниках» (https://iul-nasu.org.ua/pdf/ukrmova/1_20/12.pdf); Н. Р. Матвеева «Сучасний комунікативний простір української столиці» (https://iul-nasu.org.ua/pdf/ukrmova/1_20/13.pdf); у науковому виданні «Культура слова»: А. С. Синиця «Інтерпретація прецедентного імені в публіцистиці Олеса Гончара» (<https://ks.iul-nasu.org.ua/vypusky-zhurnalu/2018-2/zhurnal-kultura-slova-88/interpretatsiya-pretседentnogo-imeni-v-publitsystytsi-olesya-gonchara.html>); А. Палаш «Лінгвокультурний концепт «Київ» у поетичній мові Миколи Зерова» (<https://ks.iul-nasu.org.ua/vypusky-zhurnalu/2019-2/zbirnyk-kultura-slova-90-2019/lingvokulturnyj-kontsept-kyiv-u-poetychnij-movi-mykoly-zerova.html>) та ін.). Застосувати й удосконалити здобуті знання, уміння й навички, зокрема пройти психолого-педагогічну підготовку до професійної викладацької діяльності, аспіранти також мають можливість під час проходження асистентської (навчально-педагогічної) практики на третьому році навчання.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Робочі навчальні програми розробляють наукові працівники самостійно або у співпраці з іншими працівниками. Робочі програми навчальних дисциплін обговорюють на засіданні відповідного відділу та рекомендують для розгляду на засіданні вченої ради ІУМ НАНУ. Робочі програми навчальних дисциплін схвалює вчена рада та затверджує директор ІУМ НАНУ. Затверджені робочі програми переглядають за потреби з ініціативи проєктної групи ОНП та групи забезпечення ОНП або здобувачів вищої освіти. Наукові працівники, задіяні для викладання на ОНП, провадять самостійні наукові дослідження, беруть участь у міжнародних наукових конференціях, міжнародних наукових проєктах, що дає змогу використовувати набутий досвід і знання в укладанні робочих програм навчальних дисциплін. ОНП 035 Філологія зреалізована за власними робочими навчальними програмами лекторів. До робочих програм можуть бути внесені уточнення чи зміни (напр., оновлення тематики і проблематики лекцій, списків рекомендованої літератури та ін.). Робочі програми більшості навчальних дисциплін були уточнені та доповнені на початку 2020 р. відповідно до встановленої процедури затвердження (рішення ученої ради ІУМ НАНУ (протокол № 1 від 04.02.2020 р.).

Прикладом оновлення робочої програми навчальної дисципліни може послугувати робоча програма навчальної дисципліни «Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика»: змістовий модуль «Сучасні комп'ютерні технології і продукти опрацювання мови» постійно оновлюється відповідно до появи нових типів електронних словників, корпусів, пошукових систем та інших інтернет-ресурсів. Наприклад, у лекційні й семінарські

заняття включено ознайомлення й роботу з новоствореними й оновлюваними електронними ресурсами, такими, як електронна версія «Граматичного словника української літературної мови. Словозміна» (<http://www.mova.info/>); Архівна лексична картотека української мови ІУМ НАНУ (<http://mova.cf/>), база світового славістичного мовознавства iSybislaw (<http://www.isybislaw.ispan.waw.pl>), Корпус текстів української мови (<http://www.mova.info/>); Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) uas Corpus.org; словниковий сайт g2u.org.ua, Науково-дослідницький комп'ютерний фонд інновацій ІУМ НАНУ.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Навчання та дослідження в межах ОНП пов'язані з міжнародною науковою діяльністю розробників програми, що забезпечує систематичне обговорення у міжнародному науковому товаристві ключових теоретичних і практичних лінгвістичних проблем. Зокрема, науковці групи структурно-математичної лінгвістики беруть участь у міжнародних наукових проєктах в межах Угоди про наукове співробітництво НАНУ з ПАН «Онлайн-бібліографія світового славістичного мовознавства» та «Лексичні, словотвірні та фразеологічні інновації в сучасних слов'янських мовах»; у роботі Комісії зі слов'янського словотворення та Комісії з лінгвістичної бібліографії при Міжнародному комітеті славістів (МКС). Науковці групи соціолінгвістики разом з аспірантами брали участь у міжнародному науковому проєкті за підтримки Фонду Фольксваген AZ № 90217, виступали і брали участь у дискусії на міжнародних наукових конференціях у межах проєкту (статті учасників конференцій за проєктом англ. мовою, зокрема й аспірантів, опубліковані у вид. *Discourse and Practice of Bilingualism* (2020) Університету Юстуса Лібіга. Співробітники цієї наукової групи є членами Комісії із соціолінгвістики та Комісії з аспектології при МКС. Науковці, залучені до викладання навчальних дисциплін, також є членами інших комісій при МКС, зокрема: Комісії з лексикології і лексикографії, Комісії зі слов'янської етнолінгвістики, Комісії зі слов'янської діалектології, Комісії Загальнослов'янського лінгвістичного атласу.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Система оцінювання знань освітньої програми передбачає здійснення поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль проводиться під час усного опитування (індивідуального та фронтального), що його використовують для перевірки сформованості загальних і фахових компетентностей; письмовий або письмовий і усний контроль (тестування; виконання індивідуальних завдань, модульних контрольних робіт, творчої роботи, аналітичного дослідження для перевірки сформованості інтегральної компетентності); самоконтроль застосовують для розвитку у здобувачів уміння оцінювати свої досягнення. Оптимальне поєднання різних видів, форм, методів контролю забезпечує якісне оцінювання. Підсумковий контроль передбачає диференційований залік або іспит. Оцінювання відбувається відповідно до затверджених «Положення про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України» та «Положення про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України». Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання аспірантів прозора й однакова для всіх дисциплін. Для забезпечення наукового складника ОНП наукові керівники аспірантів надають консультації, контролюють опрацювання наукової літератури й самостійну роботу аспірантів під час обговорення наукових статей, розділів дисертацій індивідуально та на семінарах наукових відділів. Керівники читають і рецензують наукові статті аспірантів, розділи дисертацій, доповіді для виступу на конференціях, які є апробаціями дисертаційної роботи тощо. Остаточним результатом навчання аспірантів є повне виконання освітньо-наукової програми, необхідні опубліковані за результатами досліджень наукові праці, зокрема в зарубіжних виданнях та таких, що індексуються у наукометричних базах, апробація результатів на наукових конференціях, належним чином оформлений рукопис дисертації та його представлення до розгляду в спеціалізовану вчену раду для отримання наукового ступеня доктора філософії в галузі 03 Гуманітарні науки, зі спеціальності 035 Філологія.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Форми контрольних заходів, прописані у ОНП, удокладнені в робочих програмах навчальних дисциплін, а також у «Положенні про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України» та «Положенні про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України», «Положенні про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>). Аспірантів вчасно ознайомлюють з переліком питань (перелік питань наведено в робочій програмі навчальної дисципліни), які виносяться на екзамен, критеріями оцінювання знань із відповідної навчальної дисципліни. До відома кожного здобувача вищої освіти доводять кількість балів, набраних під час поточного контролю в різних його формах. Напередодні контролю проводять передекзаменаційні консультації. Обов'язковою формою контролю підготовки аспірантів є річний звіт про виконання індивідуального плану роботи.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання

доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформацію про строки, форми контролю та критерії оцінювання доводять до відома здобувачів з моменту зарахування; строки, форми контрольних заходів фіксують в індивідуальному плані підготовки аспірантів. Ця інформація надається згідно з «Положенням про систему модульно-рейтингового контролю результатів вивчення аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-systemu-modulno-reitynhovoho-kontroliu-rezultativ-navchannia.pdf>), «Положенням про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України» (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennia_pro_modulnu_kontrolnu_robotu.pdf) та «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Інформація про форми і терміни контрольних заходів доводять до здобувачів завчасно на початку семестру та оприлюднюють на стенді та сайті ІУМ. Терміни семестрового контролю визначають відповідно до розкладу навчального процесу, затвердженого директором і який розміщують на стенді й сайті ІУМ. Вимоги до оцінювання результатів практики, викладені у програмі практики, доводяться до відома аспірантів на установчих зборах перед початком практики.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 035 Філологія на момент самооцінювання не затверджено.

Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія здійснюватиметься у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації», що відповідає п. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», п. 30 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.03.2016 р. № 261, Постанові Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії». Умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. У результаті успішного захисту дисертаційної роботи здобувачеві присуджують науковий ступінь доктора філософії, присвоюють кваліфікацію доктора філософії у галузі філологічних наук та видають диплом встановленого зразка.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Проведення контрольних заходів в ІУМ НАНУ регламентоване «Положенням про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України», «Положенням про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для аспірантів денної форми навчання Інституту української мови НАН України» (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennia_pro_modulnu_kontrolnu_robotu.pdf), «Положенням про навчально-педагогічну практику аспірантів» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-navchalno-pedahohichnu-praktyku.pdf>), «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>). Крім того, проведення контрольних заходів для компонентів ОНП урегульовано робочими програмами навчальних дисциплін. Усі необхідні матеріали вдоступні для здобувачів.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність оцінювання та процедури запобігання і врегулювання конфліктів інтересів регулюються «Положенням про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання аспірантів денної форми навчання ІУМ НАНУ» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-systemu-modulno-reitynhovoho-kontroliu-rezultativ-navchannia.pdf>), «Положенням про МКР з теоретичних дисциплін для аспірантів денної форми навчання ІУМ НАНУ» (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennia_pro_modulnu_kontrolnu_robotu.pdf), «Положенням про навчально-педагогічну практику аспірантів» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-navchalno-pedahohichnu-praktyku.pdf>), «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в ІУМ НАНУ» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>), «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій в ІУМ НАНУ» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktnykh-sytuatsii.pdf>).

До складу екзаменаційних комісій входять усі науковці, які забезпечували викладання дисципліни, що забезпечує об'єктивність оцінювання.

За час існування програми не було випадків, які б потребували врегулювання конфліктів між здобувачами вищої освіти та екзаменаторами.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів?

Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів в ІУМ НАНУ визначено «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» (п. 9 Ліквідування академічних заборгованостей та академічної різниці аспірантів (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>)) та «Положенням про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Повторне складання семестрового контролю може відбуватися у разі отримання незадовільних оцінок. Ліквідування академічної заборгованості з навчальної дисципліни перед комісією аспіранти здійснюють в усній формі як комплексну перевірку їхнього рівня знань та вмінь з конкретної дисципліни (п. 9.2. Положення). За час дії ОНП в ІУМ НАНУ таких випадків не зафіксовано.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Питання оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регулюються «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktnykh-sytuatsii.pdf>) та «Положенням про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). За час дії ОНП в ІУМ НАНУ таких випадків не зафіксовано.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності в ІУМ НАНУ засновані на положеннях Конституції України, ЗУ «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Цивільного кодексу України, Статуту Інституту. Загальні засади щодо політики дотримання академічної доброчесності є у «Положенні про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>), «Етичному кодексі ученого України», затвердженому Постановою Загальних зборів НАН України від 15 квітня 2009 р. № 2 (<http://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf>), інших нормативно-правових документах. Положення про забезпечення академічної доброчесності в ІУМ є складником внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої, наукової та інноваційної діяльності; мета Положення полягає в запровадженні правил і норм академічної доброчесності в Інституті та дотриманні стандартів чесної та високопрофесійної діяльності наукових працівників та здобувачів вищої освіти Інституту в науково-дослідницькій сфері та освітньому процесі. Положення спрямоване на забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень учасників освітнього процесу на основі дотримання принципів високих стандартів в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності Інституту, на запобігання порушенням академічної доброчесності.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

З урахуванням вимог Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу діяльність», «Про запобігання корупції», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», «Положення про спеціалізовану вчену раду», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Статуту Інституту української мови НАН України в ІУМ НАНУ запроваджено «Положення про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>) для підвищення якості освіти та дотримання академічної доброчесності. На сторінці спеціалізованої вченої ради на сайті ІУМ НАНУ створено репозитарій авторефератів та дисертацій (<https://iul-nasu.org.ua/>), захист яких відбувався чи невдовзі відбуватиметься у спеціалізованій вченій раді.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Усі учасники освітнього процесу ознайомлюються з «Положенням про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>), «Етичним кодексом ученого України» (<http://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf>). Етичні норми діяльності наукових працівників, докторантів, здобувачів ІУМ повністю суголосні ст. 42 ЗУ «Про освіту» щодо неухильного дотримання академічної доброчесності учасниками освітньо-наукового процесу. За час функціонування ОНП було проведено кілька заходів, присвячених дотриманню норм академічної доброчесності. Так, у 2018 р. у межах засідання Ради молодих учених відбувся круглий стіл «Моя візія майбутнього Інституту української мови: дискурс молодих», на якому обговорено й питання загального піднесення престижу науки в українському суспільстві, зосереджено увагу на проблемах академізму, потребі підвищення внутрішньої культури мислення молодих дослідників та відповідальності в науці, дотриманні норм академічної доброчесності. У 2016 р. відбувся майстер-клас для аспірантів та молодих учених директора ІУМ НАНУ П. Ю. Гриценка на тему: «Наукова рецензія та огляд як різновиди лінгвістичних студій», де йшла мова й про академічну доброчесність. Круглий стіл «Засади академічної доброчесності» перенесено на 2 півріччя 2021 р. Про обов'язковість дотримання норм академічної доброчесності неодноразово йшлося на засіданнях ученої ради ІУМ НАНУ.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Порядок реагування на порушення академічної доброчесності в ІУМ НАНУ регулюється п. 3.4. і 3.5. «Положення про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Так, за порушення академічної доброчесності працівники Інституту можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: відмова в присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів (зокрема вченої ради, спеціалізованої вченої ради, наукової ради «Українська мова») чи займати визначені законом посади; позбавлення можливості здійснювати наукове керівництво аспірантами/наукове консультування докторантів. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (модульна контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Інституту; позбавлення академічної стипендії; відмова в наданні позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації; зняття дисертації з розгляду спеціалізованою вченою радою Інституту незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Таких фактів на ОНП в ІУМ НАНУ досі не було зафіксовано.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

З метою забезпечення необхідного рівня професіоналізму (відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», розпорядження Президії НАН України № 553 від 04.10.2018 р. «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення посад наукових працівників у наукових установах національної академії наук України») під час проведення конкурсного добору наукових працівників в ІУМ НАНУ нині діє «Порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад наукових працівників в Інституті української мови Національної академії наук України» (<https://iul-nasu.org.ua/home/normatyvno-pravova-baza.html>). Результати конкурсу затверджує вчена рада ІУМ НАНУ, після цього вони розміщуються на сайті установи.

Провідні науковці ІУМ НАНУ мають ступені доктора філологічних наук, звання члена-кореспондента НАН України, професора та старшого наукового співробітника, керують фундаментальними науково-дослідними проектами, що їх виконують в Інституті (зокрема й міжнародними темами!), беруть активну участь (часто як координатори!) у всеукраїнських та міжнародних наукових заходах (симпозіумах, конференціях, круглих столах, семінарах тощо) й забезпечують якісне викладання навчальних дисциплін в ІУМ НАНУ у межах ОНП 035 Філологія. Разом із тим співробітники ІУМ НАНУ входять до складу комісій (предметних, експертних, науково-методичних) МОН; консультативно-дорадчого органу при Київському міському голові; є постійними експертами Конституційного Суду України.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ІУМ НАНУ є основним роботодавцем для випускників аспірантури, які навчаються в установі. Водночас формування кадрового потенціалу для успішної реалізації ОНП – пріоритет для ІУМ НАНУ. Інститут завжди зважає на актуальні тенденції розвитку філологічної науки та організації освітньо-наукового процесу у ЗВО України. Установа забезпечує можливість залучення провідних науковців до освітнього процесу, насамперед науковців ІУМ НАНУ. Інститут запрошує науково-педагогічних працівників із ЗВО України для проведення лекцій і майстер-класів у рамках проведення засідань Ради молодих учених, Всеукраїнських наукових семінарів для молодих учених (Н. П. Дарчук, О. В. Бас-Кононенко, Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка; М. І. Навальна, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»; Г. Л. Аркушин, Волинського національного університету ім. Лесі Українки; Б. О. Коваленко, Н. Д. Коваленко, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та ін.).

Аспіранти проходять практику в провідних ЗВО, зокрема на базі кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія», на базі кафедри української мови та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ІУМ НАНУ як академічна установа насамперед готує кадри для наукової діяльності в ІУМ, що сприятиме розбудові кадрового складу, розширенню напрямів досліджень. Штат науковців ОНП в ІУМ НАНУ формується на засадах добору фахівців найвищого рівня (про це свідчать дані Таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів»). В ІУМ на постійній основі відбуваються майстер-класи та лекції провідних дослідників, напр.: науковий керівник проєктів лабораторії комп'ютерної лінгвістики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка, д.ф.н., доц. Н. П. Дарчук; к.ф.н., доц. кафедри української мови та прикладної лінгвістики, науковий керівник лабораторії експериментальної фонетики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка О. В. Бас-Кононенко; доц. кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Миколаїв) Л. В. Савельєва; д. філол. н., проф. М. І. Навальна (ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені

Григорія Сковороди»; к.е.н., завідувач відділу соціологічного моніторингу міста КНДУ «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста» Г. М. Залізняк; зав. від. бібліометрії і наукометрії Служби інформаційно-аналітичного забезпечення НБУ імені В. І. Вернадського Л. Й. Костенко та ін. ; д.ф.н., проф. Волинського національного університету ім. Лесі Українки Г. Л. Аркушин; к.ф.н., доц. кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка Н. Д. Коваленко (2021 р.)

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Співробітники ІУМ підвищують науковий рівень насамперед через участь у міжнародних наукових проєктах, міжнародних комісіях, наукових конференціях, зокрема: у міжнародних проєктах «Загальнослов'янський лінгвістичний атлас» (з 1958 р., у проєкті беруть участь академії наук усіх слов'янських країн та Німеччини); «Онлайн-бібліографія світового славистичного мовознавства» та «Лексичні, словотвірні та фразеологічні інновації в сучасних слов'янських мовах» (2015–2020 рр.) в межах Угоди НАНУ з ПАН; «Бі- та мультилінгвізм: між інтенсифікацією і розв'язанням мовного конфлікту. Етнолінгвістичні конфлікти, мовна політика і контактні ситуації в Україні та Росії»; щорічна участь у роботі міжнародних комісій при МКС – Комісії зі слов'янського словотворення, Комісії з лінгвістичної бібліографії, Комісії із соціолінгвістики, Комісії з аспектології, Комісії з лексикології і лексикографії, Комісії зі слов'янської етнолінгвістики, Комісії зі слов'янської діалектології, Комісії Загальнослов'янського лінгвістичного атласу. Співробітники ІУМ є членами редколегій багатьох видань, зокрема й закордонних, напр.: «Gwary Dziś» (м. Познань, Польща), «Rocznik Slawistyczny» (м. Лодзь, Польща), «Българска реч» (м. Софія, Болгарія), «Forum Lingwistyczny» (м. Катовіце, Польща), «Studia Linguistica Polono-Meridanoslavica» (м. Скоп'є, Македонія) та ін.

Діють спеціалізована вчена рада Д 26.173.01 (захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) філологічних наук), утворена разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.173.002.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

ІУМ НАНУ заохочує співробітників безоплатним опублікуванням своїх досліджень у проєктах Науково-видавничої ради НАНУ «Наукова книга», «Наукова книга. Молоді вчені», наукових виданнях ІУМ НАНУ («Українська мова», «Культура слова», «Термінологічний вісник», «Лексикографічний бюлетень», «Студії з ономастики та етимології», «Діалекти в синхронії та діахронії»); надає доступ до електронних баз даних; сприяє безоплатному відвідуванню комп'ютерних курсів (опанування програм) в НАНУ та ін.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Для інформаційного та навчально-методичного забезпечення ОНП передбачено доступ до наукометричних баз Scopus, Web of Science; на сайті ІУМ НАНУ розміщено найважливіші праці співробітників Інституту (зокрема, словники, монографії, наукові статті, тематичні та загальні, бібліографії тощо); аспіранти отримують електронні матеріали до навчальних занять (презентації); до наукової бібліотеки ІУМ НАНУ впродовж 2016–2019 рр. до основного фонду надійшло 1162 друкованих одиниць, зокрема іноземних видань – 58 др. од., авторефератів – 301 др. од.

У 2017 р. ІУМ НАНУ придбав оргтехніку на 154,00 тис. грн.

Кількість і площа приміщень, що використовуються для навчального процесу, та забезпечення оргтехнікою відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище, створене в ІУМ НАНУ, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти насамперед через надання здобувачам статусу рівноправних партнерів, надання можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії під час реалізації ОНП в ІУМ НАНУ. Основні права та обов'язки здобувачів ступеня доктора філософії в ІУМ НАНУ прописані в «Положенні про аспірантуру й докторантуру Інституту української мови Національної академії наук України (<https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Polozhennya-pro-aspiranturu-j-doktoranturu-2019.pdf>), «Положенні про Раду молодих учених Інституту української мови Національної академії наук України» (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennia_pro_rmu.pdf). Здобувачі вищої освіти, як і всі наукові співробітники ІУМ НАНУ, мають безперешкодний доступ до різноманітних інформаційних ресурсів: наукової бібліотеки (зокрема й до літератури відділу), архівів, картотек (лексичної, діалектологічної, ономастичної історії української мови) і діалектної фонотеки, до електронних наукових баз даних, є доступ до Інтернету. Задля виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів на початку 2020 р. проводилося анонімне анкетування за допомогою Питальника (27 питань), згідно з яким 100% мають повну інформацію про обрану ОНП; 20% аспірантів вважає, що варто покращити матеріально-технічне забезпечення ІУМ НАНУ.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Безпечність освітнього середовища в ІУМ НАНУ для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти повністю відповідає чинним санітарним нормам і правилам, а також нормам протипожежної безпеки (установа має відповідні листи від Головного управління від держпродспоживслужби в м. Києві та від Печерського районного управління ГУ ДСНС України у м. Києві).

Виплати стипендій аспірантам здійснюються в повному обсязі та своєчасно.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

В ІУМ НАНУ всі матеріали щодо аспірантури розміщено на сайті (<https://iul-nasu.org.ua/rady-komitety-komisiyi/rada-molodyh-uchenyh.html>). Освітня та консультативна підтримка здобувачів здійснюється у межах навчального процесу, яку надають науковці ІУМ НАНУ згідно з ОНП, робочими програмами навчальних дисциплін. В Інституті діє спеціалізована вчена рада, у секретаря якої аспіранти можуть отримати додаткову інформацію щодо процедури підготовки та захисту дисертаційної праці, порядку підготовки та подання документів, зразків документів тощо. Аспіранти, які навчаються за бюджетним замовленням з відривом від виробництва, отримують державну стипендію встановленого розміру, іногородні аспіранти забезпечені гуртожитком. Відповідно до «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в Інституті української мови НАН України, а також надання їм академічної відпустки» (Розділ 5, п. 1–5) (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-poriadok-vidrakhuvannia-pereryvannia-navchannia-ponovlennia-perevedennia-osib.pdf>) аспіранти мають право на академічну відпустку та поновлення за наявності об'єктивних причин. Здобувачам забезпечено реалізацію права на академічну мобільність відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» та «Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Інституту української мови НАН України права на академічну мобільність» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-prava-na-akademichnu-mobilnist.pdf>). ОНП Інституту орієнтована на здобувача вищої освіти, створює умови для формування індивідуальних траєкторій навчання та спрямована на розширення можливостей здобувача щодо працевлаштування та подальшого навчання. Для виявлення і врахування потреб здобувачів освіти ступеня доктора філософії за ОНП в Інституті відбуваються зустрічі-бесіди з аспірантами, проводяться опитування (напр., у січні 2020 р. проводилося анонімне анкетування аспірантів за 27 питаннями, які спрямовані на визначення рівня доступності інформації, наданої Інститутом щодо навчання в аспірантурі; оцінювання ОНП, можливостей формування індивідуального дослідницького напрямку, свободи вибору навчальних дисциплін, наявності матеріальної бази даної ОНП тощо). Професійна, інформаційна підтримка здійснюється і з боку Ради молодих учених Інституту, яка надає консультативну підтримку, поширює потрібну інформацію, представляє позицію молодих вчених у професійній діяльності, аналізує стан та проблеми діяльності (<https://iul-nasu.org.ua/rady-komitety-komisiyi/rada-molodyh-uchenyh.html>).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Відповідно до «Положення про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» здобувачі мають право на навчання за індивідуальним графіком (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>). Будівля, у якій відбуваються навчальні заняття, обладнана ліфтами. Серед аспірантів ОНП, що її акредитують, осіб з особливими освітніми потребами немає.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій в ІУМ НАНУ регламентована низкою документів: Конституцією України, Кодексом законів про працю України, Законами України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Статутом ІУМ НАНУ (<https://iul-nasu.org.ua/pro-instytut/pryznachennya.html>), Колективним договором ІУМ НАНУ, «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-vrehulivannia-konfliktnykh-sytuatsii.pdf>), «Положенням про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>), «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>) та інших нормативних документів. Нормативні документи Інституту розміщені на сайті.

Під час реалізації ОНП конфліктних ситуацій в ІУМ НАНУ не зафіксовано.

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження моніторингу та періодичного перегляду ОП в ІУМ НАНУ врегульовано “Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми Інституту української мови НАН України” (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-poryadok-rozroblennya_zatverdzhennya_monitoryngu_onp.pdf).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Моніторинг та періодичний перегляд ОП проводиться з метою удосконалення якості освітньої діяльності ІУМ НАНУ, якості надання послуг із здобування вищої освіти. Моніторинг та періодичний перегляд ОП здійснюється за участю здобувачів вищої освіти, представників ради молодих учених, випускників, академічної спільноти та інших заінтересованих сторін. Перегляд ОП здійснюється не менш ніж раз на 5 років. Обґрунтовані зміни чи доповнення до ОП вносять за необхідності в тому самому порядку що й під час розробки та затвердження ОП відповідно до “Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми Інституту української мови НАН України” (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-poryadok-rozroblennya_zatverdzhennya_monitoryngu_onp.pdf). Підставами для перегляду ОП є: ініціатива проєктної групи та/або групи забезпечення відповідної ОП, керівництва Інституту, структурного підрозділу Інституту, заінтересованих сторін; результати обговорення зі здобувачами вищої освіти, які навчаються за ОП; об’єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації ОП; затвердження та змін стандарту вищої освіти за спеціальністю, до якої належить ОП; наявність висновків про недостатньо високу якість ОП за результатами оцінки якості ОП; наявність недоліків та зауважень за результатами самооцінювання ОП та освітньої діяльності. Підстави для перегляду освітньої програми, зазначені в Положенні, не є вичерпними. Оскільки ОП в ІУМ НАНУ запроваджено в 2016 р., стандарту вищої освіти за спеціальністю немає, то перегляд освітньо-наукової програми досі не відбувся.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

ОП в ІУМ НАНУ запроваджено в 2016 р.; досі підстав для перегляду освітньо-наукової програми не було. Відповідно до “Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми Інституту української мови НАН України” моніторинг та періодичний перегляд ОП може здійснюватися за участю здобувачів. Здобувачі мають вільний доступ до ОП та робочих програм навчальних дисциплін. В Інституті відбуваються зустрічі-бесіди з аспірантами, проводилося опитування (анонімне) (напр., у січні 2020 р. за питальником із 27 питань) для визначення ефективності ОП.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

В ІУМ НАНУ працює Рада молодих учених, що забезпечує фахове зростання наукової молоді, реалізацію її інтелектуально-дослідницького потенціалу, координації діяльності та захисту прав, а також підвищення ролі молодих учених у діяльності Інституту («Положення про Раду молодих учених Інституту української мови Національної академії наук України від 02.12.2014 р.»; https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennia_pro_rmu.pdf). Усі аспіранти є членами Ради. Рада є представницьким і водночас виконавчим органом молодих учених Інституту. Голова Ради представляє Раду в громадських, державних, закордонних та інших організаціях, є членом ученої ради ІУМ НАНУ, членом Ради молодих учених Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАНУ, членом Ради молодих учених НАНУ. Представники Ради відповідно до «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій в Інституті української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-vrehulivannia-konfliktnykh-sytuatsii.pdf>) можуть входити до Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій, голова Ради – до складу Апеляційної комісії, створеної для вирішення конфліктних ситуацій, пов’язаних з оцінюванням знань та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об’єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

ІУМ НАНУ – основний роботодавець випускників за ОП 035 Філологія. Залучення інших потенційних роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості передбачено “Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми Інституту української мови НАН України” (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-poryadok-rozroblennya_zatverdzhennya_monitoryngu_onp.pdf), “Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в Інституті української мови НАН України” (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>). ІУМ НАНУ тісно співпрацює з іншими ЗВО та науковими установами відповідно до укладених договорів, проводить міжнародні конференції, круглі столи, координує роботу низки наукових центрів у різних

містах України, представники яких (як і учасники конференцій, круглих столів) долучалися до проведення лекцій, майстер-класів, обговорення навчальних і наукових досягнень здобувачів (Н. П. Дарчук; О. В. Бас-Кононенко (КНУ, 2017 р.); М. І. Навальна (ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”, 2018 р.); Г. М. Залізник (КНДУ “Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста”, 2018 р.), Б. О. Коваленко, Н. Д. Коваленко (Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019 р., 2021 р.).

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар’єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Хоч перший випуск аспірантів за ОП - листопад 2020 р., проте відзначимо, що основний кадровий склад Інституту – це випускники аспірантури ІУМ НАНУ.

З більшістю випускників аспірантури, які працюють у ЗВО України, Інститут (від 1991 р.) підтримує тісні наукові контакти, зокрема через наукові центри, діяльність яких координує Інститут, стажування, участь у наукових конференціях, спільних проєктах, круглих столах, наукових семінарах тощо; багато випускників аспірантури продовжили кар’єрне зростання – захистили докторські дисертації, зокрема в спецраді ІУМ НАНУ під керівництвом науковців Інституту.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості ОП реалізується за допомогою опитування аспірантів (усного під час бесід, анонімного опитування) та з’ясування ступеня їхнього задоволення навчальним процесом. Аспіранти задоволені навчанням за цією ОП, високо оцінюють рівень викладання всіх навчальних дисциплін, роботу наукових керівників та рівень комунікації з ними.

На початку 2020 р. з ініціативи групи забезпечення ОП здійснено перегляд робочих програм навчальних дисциплін та внесено зміни до них, що засвідчено протоколами засідання наукових відділів та вченої ради ІУМ НАНУ.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

В Інституті української мови НАН України освітньо-наукова програма “Філологія” третього рівня вищої освіти проходить первинну акредитацію.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

До забезпечення якості освіти, зокрема й моніторингу ефективності реалізації ОП, залучені всі учасники освітнього процесу, зокрема здобувачі вищої освіти. Напр., результативним був круглий стіл «Моя візія майбутнього Інституту української мови: дискурс молодих». Робочі програми навчальних дисциплін розробляє група працівників відповідного наукового напрямку; програми обговорюють на засіданнях наукових відділів і пропонують для розгляду й схвалення на вченій раді ІУМ НАНУ. Співробітники – укладачі програм та група забезпечення провадження освітньої діяльності – постійно підвищують науковий рівень: беруть активну участь у міжнародних наукових проєктах, роботі міжнародних комісій при МКС, є членами редколегій, рецензентами багатьох наукових видань (зокрема й закордонних, напр.: “Gwary Dziś”, “Rocznik Slawistyczny”; “Българска реч”, “Forum Lingwistyczny”, “Studia Linguistica Polono-Meridianslavica” та ін.), в Інституті діє спеціалізована вчена рада Д 26.173.01 (захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) філологічних наук), співробітники проводять наукові експертизи (відповідно до статутних завдань) тощо. ІУМ є основним в Україні координаційним центром, який досліджує функціонування та розвиток української мови. Одним із основних завдань ІУМ є забезпечення високої якості наукових досліджень, систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Насамперед внутрішнє забезпечення якості освіти здійснюють члени проєктної групи, які відповідають за розроблення, перегляд та оновлення змісту ОП, та група її забезпечення, члени якої беруть участь в освітньому процесі і відповідають за виконання ОП. Цей процес координує та контролює гарант ОП, який безпосередньо відповідає за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. До цього процесу долучаються завідувачі наукових відділів та наукові керівники тем ІУМ. Моніторинг якості освіти здійснюють заступник директора з наукової роботи та учений секретар ІУМ, які здійснюють координацію, загальне керівництво та контроль внутрішнього забезпечення якості освіти, що забезпечує продуктивність реалізації ОП.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу на третьому освітньо-науковому рівні регламентовано ОНП (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/osvitno-naukova-prohrama.pdf>), Статутом ІУМ НАНУ (<https://iul-nasu.org.ua/pro-instytut/pruznachennya.html>) та «Положенням про аспірантуру й докторантуру Інституту української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-aspiranturu-y-doktoranturu.pdf>). Доступність цих нормативних документів для учасників освітнього процесу забезпечується через оприлюднення на веб-сайті ІУМ НАНУ.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://iul-nasu.org.ua/>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/osvitno-naukova-prohrama.pdf>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

Наукові інтереси аспірантів пов'язані насамперед з можливістю реалізувати дослідження з обраної теми, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень у сфері філології, що забезпечить можливість на високому науковому рівні представляти результати своїх досліджень в Україні та за кордоном. Цьому сприяє насамперед цикл дисциплін професійної підготовки – «Історія української мови», «Грамматика і стилістика української усної та писемної мовної практики», «Діалектологія та ономастика», а також дисципліни за вільним вибором аспіранта – «Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика», «Сучасне українське термінознавство», «Соціолінгвістика», «Лінгвістична географія», «Актуальні проблеми лексикології», «Фразеологія», «Лексикографія». Аспіранти ІУМ НАНУ працюють за відповідними напрямками: соціолінгвістика (Н. Матвеева; М. Бовсуновська), фразеологія (М. Вергальок), лексикологія (Ю. Вознюк, О. Ватаманюк), стилістика (А. Петренко, Б. Дроф'як), грамматика (С. Сташків), діалектологія (В. Розумна), термінологія (Н. Баран), ономастика (Н. Марчук). Оволодіння компетентностями у використанні іноземної мови, у проведенні наукових досліджень на рівні доктора філософії, у використанні сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, комп'ютерних засобів та програм, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу забезпечує цикл загальної підготовки («Іноземна мова», «Філософія», «Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень»); компетентність у педагогічній діяльності – навч.-пед. практика.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

ОНП містить складники, які забезпечують повноцінну підготовку здобувачів до дослідницької діяльності через набуття ними компетентностей відповідно до 9 рівня Національної рамки кваліфікацій: здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Загальний обсяг кредитів ЄКТС за ОНП становить 47 кредитів ЄКТС, зокрема 12 кредитів ЄКТС охоплюють дисципліни за вільним вибором аспіранта. Обсяг кредитів ЄКТС циклу загальної підготовки – 20 кредитів ЄКТС; з-поміж них особливо значущою для повноцінної підготовки здобувачів до дослідницької діяльності є дисципліна «Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень», яка забезпечує набуття аспірантами таких компетентностей: проведення наукових досліджень на рівні доктора філософії; використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, комп'ютерних засобів та програм; здатність працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами та ін. Науковий складник ОНП передбачає зокрема й наукову практику. Аспіранти працюють над виконанням власних досліджень відповідно до комплексних наукових тем ІУМ НАНУ.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Забезпеченню повноцінної підготовки здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності, окрім циклу дисциплін загальної і професійної підготовки, сприяє практична підготовка – навчально-педагогічна практика (6 кредитів ЄКТС). Програма передбачає три змістових модулі, з яких два («Особливості процесу навчання у вищому навчальному закладі») та («Сучасні освітні технології навчання та оцінювання») в обсязі 4 кредити ЄКТС

передбачають теоретичну й практичну підготовку здобувачів до викладацької діяльності, 2 кредити ЄКТС – власне виробнича практика (на базі провідних ЗВО України). Мета практики полягає в психолого-педагогічній підготовці аспірантів до професійної викладацької діяльності, а саме: оволодіння інноваційними формами, методами і засобами організації навчально-виховного процесу в умовах закладу вищої освіти; оволодіння педагогічними технологіями, усвідомлення значущості наукових знань, отриманих у процесі теоретичної підготовки; розвиток творчої ініціативи; закріплення умінь наукового дослідження в конкретній професійній діяльності; адаптації й утвердження у доцільності обраної професії; формування соціальної мотивації подальшої навчально-педагогічної діяльності. Практика передбачає оволодіння компетентністю в педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

Теми наукових досліджень здобувачів планують і затверджують у межах основних напрямів наукової діяльності ІУМ НАНУ та тематики науково-дослідних робіт. Наукова тематика дисертаційних праць аспірантів ІУМ НАНУ корелює із науковими напрямами, за якими працюють наукові керівники здобувачів. Так, чл.-кор. НАН України, д. філол. н., проф. С.Я. Єрмоленко, авторка численних наукових праць зі стилістики української мови, теорії й історії української літературної мови, культури мови, керує аспірантами, які досліджують проблеми офіційно-ділової комунікації, прецедентні феномени у сучасних засобах масової комунікації; д. філол. н., проф. П.Ю. Гриценко, автор сотень наукових праць із української діалектології та славістичної проблематики, керує аспіранткою, яка досліджує моделювання й типологію мовної картини світу діалектоносія; д. філол. н., проф. К.Г. Городенська, авторка багатьох праць із проблем словотвору, морфології, синтаксису, керує аспіранткою, яка досліджує семантичну і граматичну сполучуваність слів; д. філол. н., проф. С. О. Соколова та д. філол. н., проф. Л. Т. Масенко, автори численних наукових праць із соціолінгвістики, керують аспірантами, дисертації яких присвячені соціолінгвістичній проблематиці та ін.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

Аспіранти мають право відвідувати і брати безпосередню участь у наукових заходах ІУМ НАНУ: міжнародних конференціях, круглих столах, всеукраїнських наукових семінарах молодих учених, виступати як доповідачі або рецензенти (з рецензіями на доповіді молодих учених) на засіданнях Ради молодих учених ІУМ НАНУ. Аспірантам надано можливість публікувати результати своїх досліджень на сторінках наукових видань ІУМ НАНУ, зокрема науково-теоретичного журналу «Українська мова» (<https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/>), збірників наукових праць «Культура слова» (<https://ks.iul-nasu.org.ua/>), «Термінологічний вісник» (<https://termvisnyk.iul-nasu.org.ua/>), «Студії з ономастики та етимології» (<https://iul-nasu.org.ua/periodychni-vydannya/zbirnyk-naukovyh-prats-studiyi-z-onomastyky-ta-etymologiyi.html>), «Діалекти в синхронії та діахронії» (https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/dialekty_v_synhronii_2017.pdf) «Лексикографічний бюлетень» (<https://iul-nasu.org.ua/periodychni-vydannya/zbirnyk-naukovyh-prats-leksykografichnyj-byuleten.html>).

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

Аспіранти ІУМ НАНУ мають можливість брати участь у міжнародних наукових проєктах, які виконують науковці ІУМ НАНУ, зокрема: Міжнародний науковий проєкт «Бі- та мультилінгвізм: між інтенсифікацією і розв'язанням мовного конфлікту. Етнолінгвістичні конфлікти, мовна політика і контактні ситуації в Україні та Росії» (аспірантки М.А. Бовсуновська та Н.Р. Матвеева як виконавці проєкту представляли результати своїх досліджень у Німеччині); Міжнародний науковий проєкт «Лексичні, словотвірні та фразеологічні інновації в сучасних слов'янських мовах» (ІУМ НАНУ виконує проєкт разом з Інститутом славістики ПАН в межах Угоди про наукове співробітництво НАНУ з ПАН) (аспірантка Ю.О. Вознюк представляла результати своїх досліджень у Польщі) і под.

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники аспірантів ІУМ НАНУ беруть активну участь у науково-дослідних роботах ІУМ як безпосередні керівники тем та як відповідальні виконавці. Відповідно до основних напрямів діяльності Інституту та його структурних підрозділів (<https://iul-nasu.org.ua/pro-instytut/struktura.html>) в установі виконують дванадцять НДР. З-поміж усіх наведемо: «Загальнослов'янський лінгвістичний атлас. Серія лексико-словотвірна та фонетико-граматична», «Лінгвософія українських текстів ХХІ ст.», «Динаміка граматичних норм в українській мовній практиці першої чверті ХХІ сторіччя», «Українська мова як державна у взаємодії з іншими мовами України», «Регіональний ойконімікон України в синхронії та діахронії», «Динаміка розвитку лінгвістичного терміна в лексикографічному представленні», «Тлумачний словник активного типу сучасної української літературної мови», «Історія української мови: деривація, лексикографія».

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Питання академічної доброчесності регулюється “Положенням про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України” (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Усі учасники освітнього процесу свідомі важливості дотримання принципів академічної доброчесності, ознайомлюються з “Положення про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України”, «Етичним кодексом ученого України» (<http://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf>). Етичні норми діяльності наукових працівників, докторантів, здобувачів ІУМ НАНУ також повністю суголосні ст. 42 Закону України “Про освіту” щодо неухильного дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітньо-наукового процесу. Про обов’язковість дотримання норм академічної доброчесності неодноразово йшлося на засіданнях ученої ради ІУМ НАНУ, Ради молодих учених ІУМ НАНУ, наукових рад, під час конференцій, наукових семінарів тощо. На сторінці спеціалізованої вченої ради на сайті ІУМ НАНУ створено репозитарій авторефератів та дисертацій (<https://iul-nasu.org.ua/zahyst>), захист яких відбувався чи невдовзі відбуватиметься у спеціалізованій вченій раді.

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

За весь час реалізації ОНП в ІУМ НАНУ не виявлено жодного факту порушень академічної доброчесності ні серед здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, ні серед наукових працівників Інституту. Відповідно до “Положення про академічну доброчесність в Інституті української мови НАН України” (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>) дотримання академічної доброчесності науковими працівниками Інституту передбачає: дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про методи, методики і результати досліджень, джерела використаної та власну освітню і наукову діяльність; об’єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. За порушення академічної доброчесності науковці Інституту можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності у формі: відмови в присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавленні присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; позбавленні права брати участь у роботі визначених законом органів (зокрема вченої ради, спеціалізованої вченої ради, наукової ради «Українська мова») чи займати визначені законом посади; позбавленні можливості здійснювати наукове керівництво аспірантами/наукове консультування докторантів, викладати дисципліни навчального плану підготовки докторів філософії.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони освітньо-наукової програми ІУМ НАНУ:

- формування у здобувача ступеня доктора філософії загальних та фахових компетентностей, достатніх для проведення власного наукового дослідження зі спеціальності 035 Філологія та спеціалізації українська мова;
- врахування особливостей діяльності ІУМ НАНУ як наукової академічної установи із перспективи працевлаштування випускників аспірантури;
- широкий вибір освітніх компонентів;
- створення умов для оприлюднення та публікації проміжних та остаточних результатів власного наукового дослідження здобувачами наукового ступеня доктора філософії у фахових періодичних виданнях (українських і закордонних) та під час апробації своїх досліджень на наукових заходах (конференціях, круглих столах, семінарах тощо);
- створення відповідних умов для участі у різноманітних наукових всеукраїнських та міжнародних проєктах, що є однією із фундаментальних основ реалізації майбутнього потенційного науковця;
- залучення запрошених лекторів, науковців, письменників до наукового життя здобувачів вищої освіти насамперед у форматі виступів на засіданнях Ради молодих учених Інституту, на засіданнях вчених рад;
- використання різноманітних методів навчання (інформаційно-комп’ютерні, дискусії з фахівцями, евристичні, демонстрації, робота в колективі, круглі столи, диспути та ін.);
- консультування та врахування побажань викладачів-науковців, а також побажань аспірантів при формуванні навчального контенту;
- підтримка й допомога аспірантам під час їхньої підготовки та захисту дисертації;
- підготовка випускників-аспірантів для майбутньої наукової, адміністративної та управлінської діяльності в закладах науки, освіти.

Слабкі сторони освітньо-наукової програми ІУМ НАНУ:

- повільне оновлення матеріально-технічного забезпечення установи для повноцінного навчання з прийомими практичних відео- та аудіодемонстрацій того чи того лінгвістичного явища;
- ненайкраще забезпечення новітніми потужними ПК, разом із необхідними програмами до них та не менш важливими проєкторами для наочного показу різноманітних ілюстрацій (напр., фотокопій пам’яток української мови в оригіналі), таблиць (перш за все статистичних, зокрема із соціолінгвістики, наукової термінології), лінгвістичних карт, тих чи тих мовних явищ.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

ІУМ НАНУ після першого випуску аспірантів, які проходять підготовку за освітньо-науковою програмою (від 2016 р.) планує провести докладний моніторинг цієї ОНП із залученням науково-педагогічних працівників, здобувачів

вищої освіти. Моніторинг проводитиметься відповідно до «Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми Інституту української мови НАН України» (<https://iul-nasu.org.ua/pdf/iul-nasu/polozhennia-pro-orhanizuvannia-osvitnoho-protsesu.pdf>), після чого будуть прийняті відповідні рішення.

Для забезпечення успішного функціонування ОНП заплановано такі заходи:

- вдосконалення Програми через залучення до лекцій ширшого кола фахівців зі спеціальності;
- більшу увагу аспірантів буде приділено практичному навчанню через залучення до проведення практичних занять, проведення майстер-класів;
- осучаснення методів навчання аспірантів;
- проведення регулярного опитування аспірантів щодо якості навчання;
- розширення застосування Інтернет-ресурсів в освітньо-науковому процесі;
- підвищення кваліфікації науковців через участь у міжнародних наукових проєктах, програмах, грантах;
- апробація досліджень здобувачів на конференціях, які відповідають тематиці здобувачів вищої освіти;
- розвиток матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, наукових досліджень;
- висвітлення результатів досліджень здобувачів ІУМ НАНУ у публікаціях (провідні фахові видання України та зарубіжжя; наукові журнали наукометричних баз Scopus і Web of Science)

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Гриценко Павло Юхимович

Дата: 15.04.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень	навчальна дисципліна	<i>Навчальна програма Методологія.pdf</i>	zl/Lj+VQXnpR8dg+Dgdq+yUVKyYVXyVwgiaHYY69DuQ=	Спеціального МТЗ не потребує.
Історія української мови	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Історія укр. мови.pdf</i>	BPCeE+wwPvoXIHNZp3QuKQmmUgOdqFFy4VEiYIHKqoM=	Спеціального МТЗ не потребує.
Діалектологія та ономастика	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Діалектологія та ономастика.pdf</i>	6sijCZ52oQbA+jJhetX5Ol/5tbGHVvINyq86YeLt284=	Спеціального МТЗ не потребує.
Граматика і стилістика української усної та писемної мовної практики	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Граматика і стилістика.pdf</i>	+Z2ILKSegqIAGJrizK4P5ZlzLqiywEX2DrwcabxOTXU=	Спеціального МТЗ не потребує
Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Структурна, прикладна, математична, комп'ютерна лінгвістика.pdf</i>	RcPQgSoBLiZ7C6nM8koqDh7dG9n9rQ7IlxD4f7DvM7o=	Спеціального МТЗ не потребує
Сучасне українське термінознавство	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Сучасне українське термінознавство.pdf</i>	EWJCIpBM/Y7vjy2xW1J7RCyEEBoq57SoSIyKLy9ji3o=	Спеціального МТЗ не потребує
Соціолінгвістика	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Соціолінгвістика.pdf</i>	t1zPdK2YwjrSBPTLLTxu9jU/IzOqrBYIasw+oIn1To=	Спеціального МТЗ не потребує.
Лінгвістична географія	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Лінгвістична географія.pdf</i>	uOcNmAt9ovHG5ERurMoPMjZr+cIR2cmLSpSqIlvKbKE=	Спеціального МТЗ не потребує.
Актуальні проблеми лексикології	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Актуальні проблеми лексикології.pdf</i>	feDM29l2QxPSgowyZOlb3Pkyg2IB9+ff4B3ewelzIzI=	Спеціального МТЗ не потребує.
Фразеологія	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Фразеологія.pdf</i>	CS9i4tJp3sNASljoD/iUN5KveSNffHilFpNbpCZmoZw=	Спеціального МТЗ не потребує.
Лексикографія	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Лексикографія.pdf</i>	o5Miazkv2lQkooDa/ImlVZoLYgqPC6ydGUgVzKZpIec=	Спеціального МТЗ не потребує.
Навчально-педагогічна практика	навчальна дисципліна	<i>Роб. програма Навч.-пед. практика.pdf</i>	s9uEAzyRJ9VBZWIEtg7C5Of5G9qibhR5A/6ONU41Cgw=	Спеціального МТЗ не потребує

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх	Обґрунтування
--------------	-----	--------	-----------------------	------------------------	------	-----------------------------	---------------

						викладає викладач на ОП	
75295	Городенська Катерина Григорівна	завідувач відділу, Основне місце роботи	Відділ граматики та наукової термінології	Диплом доктора наук ДТ 009952, виданий 13.09.1991, Диплом кандидата наук МФЛ 009889, виданий 15.10.1975, Атестат професора ПР 000731, виданий 27.04.1993, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) СН 012555, виданий 15.12.1988	49	Грамматика і стилістика української усної та писемної мовної практики	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання професора. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном), мовні мозаїки тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
10856	Москаленко Лілія Анатоліївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук КН 000916, виданий 09.12.1992	44	Історія української мови	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: пам'ятка української мови, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
168945	Романюк Юлія Віталіївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук КН 010978, виданий 22.05.1996	27	Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, словники, посібник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
168945	Романюк Юлія Віталіївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук КН 010978, виданий 22.05.1996	27	Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, словники, посібник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
168945	Романюк Юлія Віталіївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук КН 010978, виданий 22.05.1996	27	Навчально-педагогічна практика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, словники, посібник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.

							педагогічній сферах.
156796	Руда Олена Григорівна	Старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 044934, виданий 13.02.2008	20	Соціолінгвістика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
10837	Рябець Людмила Віталіївна	старший науковий співробітник відділу діалектології, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 005398, виданий 12.01.2000	27	Лінгвістична географія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: лінгвістичні карти (співкладач), статті (в Україні і за кордоном), зокрема й енциклопедичні тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
31085	Самойлова Ірина Анатоліївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук ДК 006399, виданий 15.03.2000	28	Лексикографія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: словники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
31085	Самойлова Ірина Анатоліївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук ДК 006399, виданий 15.03.2000	28	Актуальні проблеми лексикології	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: словники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
313729	Соколова Світлана Олегівна	провідний науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ стилістики, культури мови та соціолінгвістики	Диплом доктора наук ДД 004222, виданий 09.03.2005, Диплом кандидата наук ФЛ 006571, виданий 20.03.1984, Аттестат професора 12ПР 011394, виданий 25.02.2016, Аттестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) СН 001161, виданий 28.06.1994	40	Соціолінгвістика	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене професора. Авторство низки наукових праць: монографії, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
129128	Сюта Галина Мирославівна	старший науковий співробітник, Основне	Відділ стилістики, культури мови та	Диплом доктора наук ДД 008331, виданий	28	Грамматика і стилістика української усної та	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання

		місце роботи	соціолінгвістик и	05.03.2019, Диплом кандидата наук КН 008911, виданий 28.06.1995, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 006508, виданий 21.05.2008		писемної мовної практики	старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах..
118467	Тищенко Оксана Миколаївна	старший науковий співробітни к, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно- математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук КН 015885, виданий 18.11.1987, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007775, виданий 26.01.2011	25	Фразеологія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографія, словник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
118467	Тищенко Оксана Миколаївна	старший науковий співробітни к, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно- математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук КН 015885, виданий 18.11.1987, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007775, виданий 26.01.2011	25	Актуальні проблеми лексикології	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографія, словник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
194140	Фурса Валентина Миколаївна	Старший науковий співробітни к, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 028196, виданий 09.03.2005	23	Граматики і стилістика української усної та писемної мовної практики	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, словник (у співавторстві), статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
103196	Халіновська Людмила Анатоліївна	науковий співробітни к, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом спеціаліста, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, рік закінчення: 1999, спеціальність: 030502 Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 027170, виданий	21	Сучасне українське термінознавств о	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.

50986	Цимбалюк-Скопненко Тетяна Василівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	26.02.2015 Диплом кандидата наук КН 013689, виданий 12.03.1997, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007776, виданий 26.01.2011	26	Фразеологія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографія, словники, наукові статті тощо. Досвід роботи в науковій установі.
50986	Цимбалюк-Скопненко Тетяна Василівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук КН 013689, виданий 12.03.1997, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007776, виданий 26.01.2011	26	Лексикографія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографія, словники, наукові статті тощо. Досвід роботи в науковій установі.
161751	Яценко Ніна Олександрівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 043335, виданий 08.11.2007	14	Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
161751	Яценко Ніна Олександрівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 043335, виданий 08.11.2007	14	Сучасне українське термінознавство	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
161751	Яценко Ніна Олександрівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 043335, виданий 08.11.2007	14	Навчально-педагогічна практика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
383284	Пуряєва Наталія Володимирівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ історії української мови та ономастики	Диплом кандидата наук ДК 012363, виданий 14.11.2001	23	Історія української мови	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
383290	Масенко Лариса	провідний науковий	Відділ стилістики,	Диплом доктора наук	57	Соціолінгвістика	Викладачка має науковий ступінь

	Терентіївна	співробітниц, Сумісництво	культури мови та соціолінгвістики	ДД 005074, виданий 08.06.2006, Атестат професора 12ПР 005070, виданий 24.10.2007			доктора філологічних наук та вчене звання професора. Авторство низки наукових праць: монографії, довідник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах
383291	Данилевська Оксана Миколаївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ стилістики, культури мови та соціолінгвістики	Диплом доктора наук ДД 010525, виданий 26.11.2020, Диплом кандидата наук ДК 026362, виданий 10.11.2004	32	Соціолінгвістика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, шкільні підручники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
383289	Ткачук Марина Миколаївна	науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ діалектології	Диплом кандидата наук ДК 000521, виданий 10.11.2011	17	Лінгвістична географія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: лінгвістичні карти (співукладач), статті (в Україні і за кордоном). Досвід роботи в науковій сфері.
49779	Мовчун Лариса Вікторівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 008475, виданий 08.11.2000	28	Лексикографія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: навчально-методичні посібники, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
49779	Мовчун Лариса Вікторівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 008475, виданий 08.11.2000	28	Актуальні проблеми лексикології	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: навчально-методичні посібники, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
118467	Тищенко Оксана Миколаївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом кандидата наук КН 015885, виданий 18.11.1987, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007775, виданий 26.01.2011	25	Лексикографія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографія, словник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
182463	Коца	Науковий	Інститут	Диплом	12	Історія	Викладачка має

	Руслана Олександрів на	співробітни к, Основне місце роботи	української мови Національної академії наук України	кандидата наук ДК 056180, виданий 18.11.2009		української мови	науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
97252	Бибик Світлана Павлівна	провідний науковий співробітни к, Основне місце роботи	Відділ стилістики, культури мови та соціолінгвістик и	Диплом доктора наук ДД 003120, виданий 14.02.2014, Диплом кандидата наук КН 006597, виданий 07.12.1994, Атестат професора 12ПР 011070, виданий 15.12.2015, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 006825, виданий 28.04.2009	28	Грамматика і стилістика української усної та писемної мовної практики	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання професора. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
76489	Коць Тетяна Анатоліївна	Старший науковий співробітни к, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом доктора наук ДД 009138, виданий 15.10.2019, Диплом кандидата наук ДК 001032, виданий 25.06.1998, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 002170, виданий 25.02.2016	31	Грамматика і стилістика української усної та писемної мовної практики	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографії, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
143483	Вербич Святослав Олексійович	старший науковий співробітни к, Основне місце роботи	Відділ історії української мови та ономастики	Диплом доктора наук ДД 007133, виданий 12.12.2017, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007773, виданий 26.01.2011	28	Діалектологія та ономастика	Викладач має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
143483	Вербич Святослав Олексійович	старший науковий співробітни к, Основне місце роботи	Відділ історії української мови та ономастики	Диплом доктора наук ДД 007133, виданий 12.12.2017, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС	28	Навчально- педагогічна практика	Викладач має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном)

				007773, виданий 26.01.2011			тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
33425	Ганжа Ангеліна Юрївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом спеціаліста, Черкаський державний університет імені Богдана Хмельницького, рік закінчення: 1998, спеціальність: 030502 Українська мова і література та історія	7	Грамматика і стилістика української усної та писемної мовної практики	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: збірники вправ, конспекти лекцій, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
25944	Гриценко Павло Юхимович	Директор, Основне місце роботи	Дирекція Інституту української мови Національної академії наук України	Диплом доктора наук ДТ 008022, виданий 12.05.1991, Диплом кандидата наук ФЛ 004475, виданий 16.09.1981, Атестат професора ПР 000732, виданий 16.03.1993, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) СН 009753, виданий 05.12.1985	42	Діалектологія та ономастика	Викладач має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання професора. Заслужений діяч науки і техніки України. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, лінгвістичні атласи, довідники, покажчики, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
25944	Гриценко Павло Юхимович	Директор, Основне місце роботи	Дирекція Інституту української мови Національної академії наук України	Диплом доктора наук ДТ 008022, виданий 12.05.1991, Диплом кандидата наук ФЛ 004475, виданий 16.09.1981, Атестат професора ПР 000732, виданий 16.03.1993, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) СН 009753, виданий 05.12.1985	42	Лінгвістична географія	Викладач має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання професора. Заслужений діяч науки і техніки України. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, лінгвістичні атласи, довідники, покажчики, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський. Викладач має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання професора. Заслужений діяч науки і техніки України. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, лінгвістичні атласи, довідники, покажчики, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі,

							зокрема й організаторський.
193897	Дідун Лілія Іванівна	молодший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом магістра, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, рік закінчення: 2008, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 037244, виданий 01.07.2016	8	Фразеологія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, словник (співукладач), статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
193897	Дідун Лілія Іванівна	молодший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом магістра, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, рік закінчення: 2008, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 037244, виданий 01.07.2016	8	Лексикографія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, словник (співукладач), статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
159727	Ермоленко Світлана Яківна	завідувач відділу, Основне місце роботи	Відділ стилістики, культури мови та соціолінгвістики	Диплом доктора наук ФЛ 000914, виданий 14.09.1984, Диплом кандидата наук МФЛ 004315, виданий 20.09.1968, Атестат професора ПР 018416, виданий 14.12.1990, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) МСН 0376185, виданий 17.07.1973	60	Граматика і стилістика української усної та писемної практики	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене звання професора. Член-кореспондент НАН України. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, шкільні підручники (5–10 класи), довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
36824	Єфименко Ірина Вадимівна	старший науковий співробітник, Основне	Інститут української мови Національної	Диплом кандидата наук ДК 013208, виданий	31	Діалектологія та ономастика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та

		місце роботи	академії наук України	13.02.2002, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 007774, виданий 26.01.2011			вчене звання старшого наукового співробітника. Авторство низки наукових праць: монографія, довідник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
91749	Казімірова Ірина Андріївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ граматики та наукової термінології	Диплом кандидата наук КН 002187, виданий 21.04.1993, Атестат доцента ДЦ 001022, виданий 22.11.2000	34	Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене доцента. Авторство низки наукових праць: довідник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
91749	Казімірова Ірина Андріївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ граматики та наукової термінології	Диплом кандидата наук КН 002187, виданий 21.04.1993, Атестат доцента ДЦ 001022, виданий 22.11.2000	34	Сучасне українське термінознавство	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене доцента. Авторство низки наукових праць: довідник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
91749	Казімірова Ірина Андріївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ граматики та наукової термінології	Диплом кандидата наук КН 002187, виданий 21.04.1993, Атестат доцента ДЦ 001022, виданий 22.11.2000	34	Навчально-педагогічна практика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук та вчене доцента. Авторство низки наукових праць: довідник, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
10837	Рябець Людмила Віталіївна	старший науковий співробітник відділу діалектології, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 005398, виданий 12.01.2000	27	Діалектологія та ономастика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: лінгвістичні карти (співкладач), статті (в Україні і за кордоном), зокрема й енциклопедичні тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
111086	Карпіловська Євгенія Анатоліївна	завідувач відділу, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом доктора наук ДД 001652, виданий 14.02.2001, Диплом кандидата наук ФЛ 010823, виданий 25.11.1987, Атестат професора 02ПР 004236, виданий 15.06.2006, Атестат	34	Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене професора. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах, зокрема й організаторський.

				старшого наукового співробітника (старшого дослідника) СН 000544, виданий 23.09.1993			
111086	Карпіловська Євгенія Анатоліївна	завідувач відділу, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом доктора наук ДД 001652, виданий 14.02.2001, Диплом кандидата наук ФЛ 010823, виданий 25.11.1987, Аттестат професора 02ПР 004236, виданий 15.06.2006, Аттестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) СН 000544, виданий 23.09.1993	34	Навчально-педагогічна практика	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене професора. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах, зокрема й організаторський.
98406	Кислюк Лариса Павлівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом доктора наук ДД 007867, виданий 23.10.2018, Диплом кандидата наук ДК 007342, виданий 27.06.2000	25	Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
98406	Кислюк Лариса Павлівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом доктора наук ДД 007867, виданий 23.10.2018, Диплом кандидата наук ДК 007342, виданий 27.06.2000	25	Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
98406	Кислюк Лариса Павлівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом доктора наук ДД 007867, виданий 23.10.2018, Диплом кандидата наук ДК 007342, виданий 27.06.2000	25	Навчально-педагогічна практика	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
313753	Кобиринка Галина Степанівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ діалектології	Диплом кандидата наук ДК 015323, виданий 03.07.2002	30	Діалектологія та ономастика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: лінгвістичні карти (співкладач), статті (в Україні і за кордоном). Досвід роботи в науковій та

							педагогічній сферах.
146298	Колібаба Лариса Миколаївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ДК 028193, виданий 09.03.2005	16	Граматика і стилістика української усної та писемної мовної практики	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: монографія, словник (у співавторстві), статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій установі.
313753	Кобирилка Галина Степанівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ діалектології	Диплом кандидата наук ДК 015323, виданий 03.07.2002	30	Лінгвістична географія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: лінгвістичні карти (співукладач), статті (в Україні і за кордоном). Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
313753	Кобирилка Галина Степанівна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ діалектології	Диплом кандидата наук ДК 015323, виданий 03.07.2002	30	Навчально-педагогічна практика	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: лінгвістичні карти (співукладач), статті (в Україні і за кордоном). Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах.
87790	Козирєва Зінаїда Георгіївна	Старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ФЛ 007491, виданий 26.12.1984	53	Актуальні проблеми лексикології	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: пам'ятка української мови (у співавторстві), словники, статті тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
87790	Козирєва Зінаїда Георгіївна	Старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ФЛ 007491, виданий 26.12.1984	53	Фразеологія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: пам'ятка української мови (у співавторстві), словники, статті тощо. Досвід роботи в науковій установі, зокрема й організаторський.
87790	Козирєва Зінаїда Георгіївна	Старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Інститут української мови Національної академії наук України	Диплом кандидата наук ФЛ 007491, виданий 26.12.1984	53	Лексикографія	Викладачка має науковий ступінь кандидата філологічних наук. Авторство низки наукових праць: пам'ятка української мови (у співавторстві), словники, статті тощо. Досвід роботи в науковій установі,

							зокрема й організаторський.
111086	Карпіловська Євгенія Анатоліївна	завідувач відділу, Основне місце роботи	Відділ лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики	Диплом доктора наук ДД 001652, виданий 14.02.2001, Диплом кандидата наук ФЛ 010823, виданий 25.11.1987, Атестат професора 02ПР 004236, виданий 15.06.2006, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) СН 000544, виданий 23.09.1993	34	Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика	Викладачка має науковий ступінь доктора філологічних наук та вчене професора. Авторство низки наукових праць: монографії, словники, довідники, статті (в Україні і за кордоном) тощо. Досвід роботи в науковій та педагогічній сферах, зокрема й організаторський.

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>"Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень": знання методів наукових досліджень та вміння їх застосовувати; уміння розшукувати, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати отриману інформацію (наукові статті, науково-аналітичні матеріали, бази даних тощо); - знання теорії і розуміння методології системного аналізу, принципів застосування системного підходу у лінгвістичних дослідженнях, уміння використовувати</i>	☒	Методологія, методи, методика та технологія наукових досліджень	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, репродуктивний та проблемно-пошуковий. Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: навчальні дискусії..	Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік (1 семестр) та екзамен (2 семестр). Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального); модульного контролю, іспиту).
		Історія української мови	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: методи проблемного викладання, евристичний та пояснювально-ілюстративний методи. Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: навчальні дискусії.	Формою підсумкового контролю успішності навчання є іспит. Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування та модульної контрольної роботи.
		Діалектологія та ономастика	У процесі вивчення курсу «Діалектологія та ономастика» використовуються методи проблемного викладання, евристичний та пояснювально-ілюстративний методи.	Формою підсумкового контролю успішності навчання є іспит. Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування та модульної

<p>методологію системного аналізу в галузі лінгвістики; - знання змісту і порядку розрахунків основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Гірша (h-індекс), імпакт-фактор (IF, або IF); уміння працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами; - знання і вміння використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми під час проведення наукових досліджень; - уміння та навички працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами (наприклад, Scopus, Web of Science, Index Copernicus та ін.); - знання, розуміння, вміння та навички використання правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку.</p> <p>"Історія української мови": - уміння визначати фонетичні, граматичні, лексичні та словотвірні особливості, що відображають розвиток української мови упродовж усього її історичного періоду; - аналіз давньоукраїнських і староукраїнських пам'яток писемного періоду;</p>	<p>Граматики і стилістика української усної та писемної мовної практики</p> <p>Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика</p> <p>Сучасне українське термінознавство</p> <p>Соціолінгвістика</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, репродуктивний та проблемно-пошуковий. Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: навчальні дискусії.</p> <p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: - проведення лекційних і семінарських занять; - контроль за читанням наукової літератури, надавання консультацій з проблематики навчальної дисципліни; - організація і проведення опитування під час семінарських занять; - контроль за самостійною роботою аспірантів; - організація і проведення підсумкової контрольної роботи та диференційованого заліку.</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: - залучення аспірантів до наукових заходів (конференцій, читань, семінарів) з проблематики наукової дисципліни: - участь аспірантів в обговоренні наукових праць з проблематики навчальної дисципліни; - доступ аспірантів до роботи з поповненням і розвитком комп'ютерних продуктів, створюваних в Україні, зокрема Корпусу українських текстів, електронної версії Граматичного словника української літературної мови; - обговорення та рекомендація до друку у фахових виданнях праць аспірантів, пов'язаних з проблематикою навчальної дисципліни.</p> <p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, репродуктивний та проблемно-пошуковий. Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: навчальні дискусії.</p>	<p>контрольної роботи.</p> <p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є іспит. Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування та модульної контрольної роботи.</p> <p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік (IV семестр 2-го року підготовки). Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального) на семінарських заняттях, а також під час вибіркового опитування на лекціях.</p> <p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік (IV семестр).</p> <p>Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального), написання модульної контрольної роботи.</p> <p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік.</p>
--	--	--	---

<p>- уміння читати, метаграфувати й аналізувати друковані та рукописні тексти; - оцінювати джерельну базу історико-лінгвістичних студій.</p>		<p>пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання, евристичний, проблемно-пошуковий.</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: навчальна дискусія.</p>	<p>Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального). Методом підсумкового контролю є модульна контрольна робота.</p>
<p>"Діалектологія та ономастика": - знання з діалектології сприятимуть умінню розрізняти наукові та науково необґрунтовані теорії походження української мови та її діалектів; - уміння розмежовувати діалектні та літературні форми допоможе уникати орфографічних та орфоепічних помилок, зумовлених місцевими говірками; - знання особливостей фонетичної, морфологічної, лексичної, синтаксичної, синтаксичної систем українських діалектів важливе як основа для подальшої наукової праці в галузі діалектології, історії мови, історичної граматики, етимології, ономастики.</p>	<p>Лінгвістична географія</p>	<p>У процесі вивчення курсу «Українська лінгвогеографія» використовуються методи проблемного викладання, евристичний та пояснювально-ілюстративний методи.</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності. Під час вивчення курсу «Українська лінгвогеографія» використовуються навчальні дискусії.</p>	<p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік. Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального); модульних контрольних робіт.</p>
<p>орфографічних та орфоепічних помилок, зумовлених місцевими говірками; - знання особливостей фонетичної, морфологічної, лексичної, синтаксичної, синтаксичної систем українських діалектів важливе як основа для подальшої наукової праці в галузі діалектології, історії мови, історичної граматики, етимології, ономастики.</p>	<p>Актуальні проблеми лексикології</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, евристичні методи, метод проблемного викладу.</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: науково-навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни, постановка проблемних питань.</p>	<p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік (IV семестр). Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального); виконання модульної контрольної роботи.</p>
<p>"Грамматика і стилістика української усної та писемної мовної практики": - загальні: уміння зіставляти і використовувати граматичні й лінгвостилістичні знання в міжкультурній і міжмовній комунікації з метою вдосконалення свого фахового рівня; - мовні: володіння усними та писемними різновидами національної мовної практики; організація наукової комунікації</p>	<p>Фразеологія</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, репродуктивний та проблемно-пошуковий.</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: навчальні дискусії.</p>	<p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік. Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального), а також модульної контрольної роботи, укладання словника-мінімуму фразеологічних термінів.</p>
<p>організація наукової комунікації</p>	<p>Лексикографія</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: - словесні методи навчання: пояснення, розповідь, лекція, бесіда; - наочні методи навчання: метод ілюстрацій, метод демонстрацій, метод самостійного спостереження.</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності: метод проблемної ситуації, евристичний метод, дослідницький метод, метод генерації ідей, наукові дискусії, диспути.</p>	<p>Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік (4 семестр). Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального); письмового контролю (модульна контрольна робота).</p>

відповідно до форм, моделей і ситуацій спілкування; послуговування стилістично нейтральними та стилістично маркованими мовними засобами, а також функціональними стилями мови; продукування власних висловлювань у вигляді текстів різних жанрів.

"Структурна, прикладна, математична та комп'ютерна лінгвістика":

- володіння поняттєвим апаратом сучасних структурної, математичної, прикладної та комп'ютерної лінгвістики, знання її сучасної проблематики, стану її опрацювання й висвітлення в науковій літературі;
- уміння доцільно та вправно застосовувати методи аналізу й синтезу формальної і семантичної структури одиниць системи мови та тексту;
- знання принципів побудови та використання сучасних комп'ютерних продуктів і засобів опрацювання мовної інформації: електронних словників і баз даних, корпусів мови та здатність доцільно й оптимально використовувати їх для виконання наукового дослідження;
- обізнаність із сучасними комп'ютерними технологіями опрацювання мовної інформації, ресурсами Інтернету, вимогами до їхнього застосування для розв'язання теоретичних і практичних завдань сучасного

мовознавства.

"Сучасне українське термінознавство":

- знання історії формування української наукової термінології та сучасних проблем термінознавства; загальних закономірностей становлення та розвитку галузевих терміносистем; суті процесів термінологізації та детермінологізації; типів термінографічних джерел та довідкової літератури, необхідної для самостійного вдосконалення мовної культури; принципів укладання та подання інформації у фахових словниках; - уміння сприймати, відтворювати, редагувати тексти наукового та науково-популярного стилів; аналізувати термінологічну лексику; визначати за характерними ознаками, до якої терміносистеми належить слово; розмежовувати загальнонаукові, міжгалузеві та вузькоспеціальні терміни; застосовувати набуті знання під час написання наукового дослідження; визначати типи термінологічних словників та вміти їх використовувати у власних пошуках.

"Соціолінгвістика":

- здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень; - володіння навичками участі в роботі наукового колективу, що здійснює дослідження з філологічної

проблематики, підготовки і редагування наукових публікацій;
- здатність до використання основних положень і методів соціолінгвістики і суміжних дисциплін для збирання і інтерпретації мовних і соціальних фактів;
- володіння навичками кваліфікованої інтерпретації різних типів текстів, зокрема розкриття їх зв'язку з соціальними чинниками;
- володіння навичками оцінки мовної ситуації в мікро- та макроколективі;
- уміння будувати прогностичні сценарії та моделі розвитку комунікативних та соціокультурних ситуацій.

"Лінгвістична географія":
- знання основ лінгвістичної географії важливе для подальшої наукової праці в галузі діалектології, історії мови, етимології;
- уміння аналізувати мовні явища, спроектовані на лінгвістичну карту, допоможе використати дані міжмовних лінгвістичних атласів у славістичних дослідженнях, зокрема в галузі етимології та порівняльно-історичного мовознавства.

"Актуальні проблеми лексикології":
- фахова компетенція (уміння добирати лексичний матеріал відповідно до дослідницької мети; послуговуватися необхідними

методами дослідження для обґрунтованих результатів і висновків);
- комунікативна компетенція (здатність застосувати в спілкуванні знання з лексикології української мови; відбір тих чи тих лексичних засобів залежно від мети спілкування; увага до власного мовлення і мовлення співрозмовника);
- соціокультурна компетенція (розуміння того, що певні контексти впливають на вибір та ефективність конкретних форм комунікації);
- інформаційна компетенція (здатність до пошуку інформації у друкованих та електронних джерелах; вміння обробляти й використовувати інформацію відповідно до поставлених завдань);
- естетичне й світоглядне спрямування курсу має забезпечити переконаність у суспільній значущості знань, виховання мовного смаку, естетики слова, вміння визначати смисл слова, його призначення, осмислювати основне значення слова та ті переносні, які відтворюють специфіку національно-мовної картини світу та коди української культури.

"Фразеологія":
- здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень;
- володіння навичками участі в роботі наукового колективу, що здійснює дослідження з філологічної

проблематики, підготовки і редагування наукових публікацій;
- здатність до використання основних положень і методів фразеології і суміжних дисциплін для збирання й інтерпретації мовних фактів;
- можливість системної пошукової праці із залученням фразеографічних джерел різних типів.

Формування лексикографічних компетенцій:
- мотиваційної та емоційно-естетичної: передбачають сформованість стійкої усвідомленої потреби, емоційно-оцінного ставлення та інтересу в опануванні здобутків української лексикографії, переконаності в суспільній значущості знань лексикографії, бажання здійснювати лексикографічний науковий пошук, здатність до рефлексії, вироблення мовного смаку шляхом розширення філологічного кругозору, стійкої професійної спрямованості, професійного задоволення від виконуваної діяльності;
- інформаційної, яка передбачає знання типів словників, праць українських лексикографів, особливостей словникової статті, її своєрідності у словниках різних типів, професійної роботи з текстом;
- операційно-діяльнісної, що передбачає вміння і навички оперувати набутими лексикографічними знаннями у

професійній діяльності: сприймати, впізнавати, аналізувати, зіставляти мовні явища і факти, коментувати, оцінювати їх під кутом зору нормативності, відповідності сфері й ситуації спілкування; розмежовувати варіанти норм і мовленнєві порушення; з'ясувати роль синонімічних, антонімічних, фразеологічних, орфоепічних, орфографічних та інших словників у формуванні мовної культури особистості, використовувати лексикографічні видання для вияву характеристик лексичного портрета сучасника, виконувати порівняльний аналіз словників, мати навички збирання й оброблення лексикографічного матеріалу, укладати власні словники-довідники тощо.

"Навчально-педагогічна практика":
- знання: основних понять і категорій педагогіки та методики викладання у закладах вищої освіти; сучасних підходів до формування у аспірантів професійної компетентності; інноваційних освітніх технологій навчання у закладах вищої освіти; форм, видів і способів контролю й оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей; основних організаційних форм реалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти; основ планування

освітнього процесу у закладах вищої освіти; основних положень законодавства України в галузі вищої освіти, програмних документів, які стосуються навчання студентів та викладання у ЗВО; завдань і функцій науково-педагогічного працівника; вимог до підготовки документального супроводу викладання у ЗВО; основних принципів, методів, видів навчання у ЗВО.

- уміння:
визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання;
аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів;
контролювати й оцінювати рівень сформованості всіх складників професійної компетентності;
планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу у закладі вищої освіти; планувати (проектувати) вивчення навчальних дисциплін;
відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу для проведення різних видів навчальних занять;
використовувати знання про індивідуально-вікові особливості молоді у проведенні занять;
застосовувати інноваційні методи, прийоми та засоби навчання і виховання студентів;
працювати з навчальною, науковою, методичною

<i>літературою; підвищувати професійні вміння, вивчати передовий педагогічний досвід.</i>				
---	--	--	--	--